

HRVATSKO INFORMACIJSKO I DOKUMENTACIJSKO DRUŠTVO
CROATIAN INFORMATION AND DOCUMENTATION SOCIETY

HID - Drobilica

Godina X, listopad 2013., br. 5

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Izdvajamo

SAD pokrenuo 231
cyber napad 2011.
godine

str. 18

Što pokazuju podaci i
informatizacija zdravstva?

str. 12

Prva hrvatska povjerenica za
informiranje

str. 2

Dok se odrasli bave masturbacijom,
mladi su nam nepismeni

str. 15

Zaustavite Wikipediju!

str. 3

Potrošili smo 50 milijuna
kuna na muzej i pustili da
zaraste u korov

str. 7

Internet izdanje
Hrvatske enciklopedije!

str. 2

Nevidljive knjižnice

str. 20

Cijena hrvatske pametи

str. 9

Sadržaj

Internet izdanje Hrvatske enciklopedije	Str. 2
Anamarija Musa prva je hrvatska povjerenica za informiranje	2
Međunarodni dan prava na pristup informacijama 23. rujan	2
Snimanje osobnih sjećanja na rat metodom usmene povijesti	3
Zaustavite Wikipediju!	3
Wikipedia zadržala profašističke admire	7
Vrijeme je da se oslonimo na pamet u svijetu	8
Zašto se Linić ne bi na HTV-u sučelio sa ekonomskim kritičarima.....	8
Cijena hrvatske pametи	9
Ispлатi li se u Hrvatskoj školovati?	10
Počinju se ukidati anonimni komentari članaka	11
Balkan ima najsporiji internet u Europi, a najgore je u BiH	12
Što pokazuju podaci i informatizacija zdravstva?	12
Hrvatska ima 83.800 mladih koji se ne školuju i nemaju posao!	13
Jovanovićev projekt „regionalnog sveučilišta“	14
Imate li posao koji koristi svijetu?	14
Dok se odrasli bave masturbacijom, mladi su nam nepismeni	15
Kakve novosti donosi nova strategija obrazovanja	16
Hrvatska američkim špijunima nije važna	16
Onaj tko riješi ovu zagonetku može postati novi „cyber-špijun“	17
SAD pokrenuo 231 cyber napad 2011. Godine	18
Snowdenova otkrića šansa su za primirje u cyber ratu	18
23. međunarodni arhivski dan	19
Zna li policija što je krivotvorina?	19
Nevidljive knjižnice	20
Nitko ih nije htio u Vrgorcu	21
Potrošili smo 50 milijuna kuna na muzej i pustili da zaraste u korov	22

Internet izdanje Hrvatske enciklopedije

Leksikografski zavod Miroslav Krleža javno je objavio Mrežno izdanje Hrvatske enciklopedije. Za razliku od Wikipedije (u kojoj su ponekad objavljene netočne i neprovjerene informacije) Mrežno izdanje Hrvatske enciklopedije profesionalno je uređivana enciklopedija besplatno dostupna i komunikacijski otvorena svojim čitateljima - ispod svakog članka je ponuđena opcija za komentar, a temelji se na tiskanom izdanju koje je objavljeno u 11 svezaka od 1999. do 2009. godine.

Kako je 2009. završena tiskana enciklopedija u 11 svezaka, odlučeno je da se daljnji rad u okviru Hrvatske enciklopedije, kao temeljnog programa Leksikografskog zavoda, nastavi u obliku računalne baze iz koje bi za nekoliko godina moglo proizići internetsko izdanje enciklopedije te druga elektronička i multimedijalska izdanja. Time bi rad na općoj zavodskej enciklopediji dobio trajan i sustavan karakter. Više na adresi <http://www.enciklopedija.hr/>.

Pripremio Ivo Tokić

Anamarija Musa prva je hrvatska povjerenica za informiranje

Anamarija Musa prva je hrvatska povjerenica za informiranje. Potvrđio je to danas glasovanjem Hrvatski sabor. Musu su izabrala 83 zastupnika, dok je njena "suparnica" Sandra Križanec dobila svega tri glasa. Musu i Križanec Saboru su predložili i Odbor za medije i informiranje te Odbor za Ustav.

Anamarija Musa docentica je na Katedri za upravnu znanost na Pravnom fakultetu u Zagrebu, objavila je niz stručnih radova, a bila je članica radnih skupina za izradu nekoliko zakona, između ostalog i Zakona o pravu na pristup informacijama koji je temeljni akt za njezin budući posao.

- U prvoj godini osim uspostavljanja funkcija smatram da posebnu pozornost trebam usmjeriti na edukaciju i senzibiliziranje javnosti na pravo na pristup informacijama, za što mislim da je dosad bio veliki problem – kazala je Musa.

Izvor: Večernji list

Međunarodni dan prava na pristup informacijama 23. rujan

Međunarodni dan prava na pristup informacijama se obilježio 23.9.2013. Njime se od 2002. godine želi potaknuti građane da koriste svoje pravo i od tijela javnih vlasti traže i dobiju podatke koji ih zanimaju.

Iz godine u godinu u Hrvatskoj je sve više građana koji su svjesni da imaju pravo na informaciju. Prošle su godine tijelima javnih vlasti uputili više od 53 tisuće zahtjeva, a za čak 127 posto u odnosu na godinu ranije porastao je i broj predmeta - žalbi, upita i predstavki koje je obradila Agencija za zaštitu osobnih podataka, državno tijelo koje uz osobne podatke štiti i pravo na pristup informacijama. Što građani žele znati, iznijela je Dubravka Bevandić, načelnica AZOP-ovog Odjela za pravo na pristup informacijama, na konferenciji 'Građani imaju pravo znati'.

"Recimo, imamo slučajeve gdje se od općine traži popis korisnika koji su ostvarili sredstva iz raznih proračunskih naknada. Agencija je rekla da se u tim slučajevima može dati ime i prezime i iznos naknade. Dosta često se traže i preslike dokumenata kojima se dokazuje da su određene osobe koje su primljene u državnu službu zadovoljile uvjete. Traže se razni ugovori koje tijelo javne vlasti sklapa. Znači da ti ugovori trebaju biti dostupni", kaže Bevandić.

Povjerenik za informiranje će prema novom Zakonu, donesenom u ožujku ove godine, imati puno veće ovlasti od Agencije. Na najvažnije je ukazala Dubravka Dolenc, zamjenica ravnatelja Agencije.

"Njegovo pravo pristupa u klasificirane podatke, provođenje testa razmjernosti i javnog interesa, uvodi se inspekcijski nadzor, dakle, povjerenik će imati pravo nadzirati pravilnu primjenu ovog zakona. Uvodi se i mogućnost neposrednog kažnjavanja. Svakako da treba imati neki mehanizam kojim će primorati tijela javne vlasti da primjenjuju zakon", istaknula je Dolenc.

Pripremio Ivo Tokić, izvor: AZOP

Snimanje osobnih sjećanja na rat metodom usmene povijesti

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću projektom "Osobna sjećanja na ratove i ostale oblike političkog nasilja od 1941. godine do danas" namjerava afirmirati osobna sjećanja svih zainteresiranih svjedoka i svjedokinja povijesnih zbivanja u Hrvatskoj i sačuvati ih od zaborava.

Smatra da je bilježenjem i prenošenjem subjektivnih iskustava ljudi moguće doći do dubljih uvida u naizgled skrivene aspekte političkih previranja i ratnih sukoba koji su se zbili na ovim prostorima. Cilj je potaknuti i osnažiti osobne i društvene procese suočavanja s prošlošću koje smatra nužnim preduvjetima za izgradnju održivog mira i stabilnosti u društvu.

Sjećanja bilježe u obliku video zapisa koji su dostupni na internetskoj platformi <http://www.osobnasjecanja.hr> gdje se mogu pogledati neki od isječaka iz video intervjuja koji su do sada snimljeni: Eva Akerman, Zagreb, Vera Winter, Goli otok, Vjera Solar, Sisak, Luko Piplica, Cavtat i Dubrovnik ...

Živana Heđbeli

hr.Wiki u vrtlogu politike

Zaustavite Wikipediju!

A screenshot of a Facebook post from the HDZ page. The post features the HDZ logo and text about the 'Izborna konvencija Zajednice kluba utemeljitelja HDZ' at www.hrt.hr. It claims Pavle Močilac as the 'Najvjerojatniji kandidat za novog predsjednika' (Most likely candidate for the new president). The post has 13 likes and a comment from 'Pavle Močilac' stating: 'Trebalo je na tu konvenciju doci sa smajserom, bojnim otrovom, bombom, eksplozivom... pobit govna i gotova stvar...' (It was supposed to be at the convention with a tear gas canister, poison gas, bomb, explosive... break the shit and get it over with...). A reply from 'Sviđa mi se' is shown below.

A screenshot of a Facebook post from 'Građanska Akcija'. The post features a small icon and the text: 'Da i? Pa gdje bi mi dospjeli kada bi uspjeli kontrolirati sve i jedan komentar na stranici. Nismo mi dezurni profesori u razredu punom klinaca. Svi su punoljetni, svatko odgovara za svoje postupke, tako da Pavla pozdravi ti koji si ga i prijavio.' (So what? Where would we be if we managed to control all comments on the page. We are not the teachers in the class full of patients. All are adults, each is responsible for their actions, so let Pavla be thanked by those who reported him.)

Jutarnji list se upustio u novu kampanju lova na vještice, u svrhu uništavanja svakog izvora informacija koja nije pod kontrolom klike čiji je servis. Novina koja se pretežno bavi hajkama, denunciranjem, i protjerivanjem iz javnog prostora svega i svakog kto nije društveno-politički podoban po mjerilima orjunaške elite u Hrvatskoj, ovaj put se dohvatiла hrvatske Wikipedije.

Tehnologija denuncijacije je jednostavna i preuzeta iz vremena Žanka i Hrvatskog proljeća: ugroženi Srbin - u ovom slučaju, stanoviti dr. Pavle Močilac, autor gornjeg Facebook statusa na stranicama Građanske akcije (u komentaru na Izbornu konvenciju Zajednice kluba utemeljitelja HDZ napisao: *Trebalo je na tu konvenciju doci sa smajserom, bojnim otrovom, bombom, eksplozivom ...pobit govna i gotova stvar...*, a što je administrator Građanske akcije dopustio iako je evidentan govor mržnje, op.ur.) - surađuje s Wikipedijom kao autor članaka te, zgrožen "veličanjem NDH" na Wikipediji - alarmira pravednike iz Jutarnjeg lista. Ne treba govoriti da je nekom tko piše takve statuse vjerojatno i proslava dana Oluje veličanje NDH. Oni smjesta zaključuju kako je hrvatska Wikipedija proustaška te kažu kako se u njoj veličaju NDH i poglavnik, iako ne kažu što je točno sporno, ne citiraju ništa dulje od tri riječi, i ne daju nikakve linkove na sporne članke. Pavla predstavljaju kao doktora koji je prekinuo suradnju s Wikipedijom zgrožen njenim ustaškim karakterom, samo zaboravljaju spomenuti da je on doktor farmaceutike. Što ne znači da on samim tim nije relevantna osoba za davanje procjene o objektivnosti članaka o politici, ali znači da se radi o manipulirajućem čitateljstvom koje se namjerno navodi na pogrešan zaključak.

Srbi su 1931. činili 18,5% stanovništva Hrvatske, 1948. bilo ih je 14,4 %, prije 20 godina 12,2%, a danas 4,5%

Autor: Inoslav Bešker

Oobjavljeno: 07.05.2011

Demografija se bazira na statistici, statistika na matematici, popisi stanovništva na aritmetici - a aritmetika je odviše egzaktna da bi dopuštala borbu mišljenja. Etničko 'čišćenje' je višekratna praksa u Hrvatskoj

Preporuči

679 recommendations. Registriraj se to see what your friends recommend.

ZAGREB - Predsjednica hrvatske Vlade i Hrvatske demokratske zajednice,

- » Hrvatska
- » Svijet
- » Crna kronika
- » Novac
- » Zagreb
- » Znanost
- » Bizzar

Tuđman je, iz čista mira i ničim izazvan, napao Srbe i protjerao ih, a genocidnost je Hrvatima u krvi. Ili kako ovo protumačiti?

Potom Jutarnji ide ministru Jovanoviću, koji nije ugrožen jer je ministar, i kaže mu da znanstvenici tvrde da je Wikipedija ustašoidna ugroza, pa, onak' u maniri staljinističkog novinarstva, daju uz pitanje odmah i odgovor: "Kako komentirate hrvatsku verziju Wikipedije, koja vrvi od pristranih, desno orientiranih stavova nekih urednika?". Profesionalni novinar bi postavio pitanje drukčije, bez prejudiciranja odgovora: no u JL ne radi profesionalni novinari, već stručnjaci za psihološko manipuliranje. A Jovanović se spremno odaziva na komandu agitpropa pa odgovara, "Naša je dužnost upozoriti njih i sve druge korisnike Wikipedije da je velik dio sadržaja u hrvatskoj inaćici Wikipedije ne samo znanstveno dvojben, nego i evidentno falsificiran"

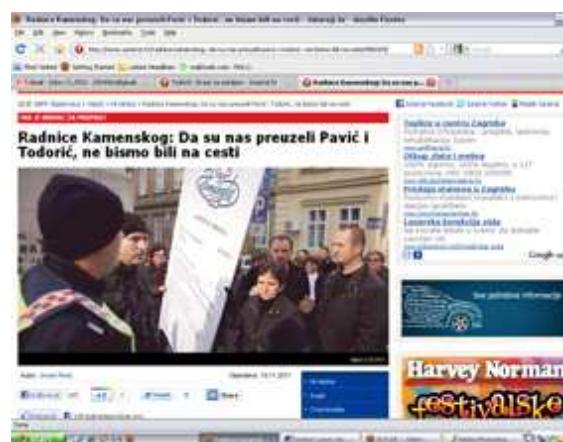
Iz istog Staljinovog šinjela je izvučen i spin pri dnu tog teksta, gdje se JL poziva i na englesku Wikipediju, koja se pak poziva na pisanje JL, odnosno prenosi informaciju iz JL, a to onda isti JL uzima

kao dokaz da, eto, i naši prijatelji Englezi znaju da su Hrvati ustaše: "Britanska Wikipedia o ekstremno desnim urednicima hrvatskog izdanja", kaže podnaslov. To je onaj sistem gdje pustite dezinformaciju, onda čekate da je netko prenese, pa se na njega pozovete kao dokaz vlastite laži jer, eto, i drugi to znaju.

A sad, s mišljenjem doktora Pavla i ministra Željka, Jutarnji ide ravno Jimmyju Wallesu, suosnivaču Wikipedije, denuncirati hrvatsko uredništvo kao ustaško, na što je on, navodno, odgovorio kako Srbi i Hrvati moraju imati zajedničku Wikipediju, jer je to jedan jezik s dva pisma. Ta filozofija "jednog jezika", jasno, nije ništa nego srpski kulturni imperijalizam, kao prethodnica političkog imperijalizma, ali Jimbo ne mora nužno znati ništa o tome. Inače, u tekstu objavljenom u tiskanom izdanju Jutarnjeg lista je odgovor Jimmy Wallesa slobodno prepričan, tako da je i njegova izjava malkice "frizirana": naime, on je izjavio (i to ne Jutarnjem, nego na temi na Wikipediji gdje se diskutira o ovom slučaju) da smatra da bi Hrvati i Srbi trebali imati zajedničku Wikipediju, a ne da ne bi smjeli imati odvojene. Jutarnji ne bi bio što jest da u svakoj rečenici bar malo ne slaže. Potom se javljaju partijska pera poput Dežulovića i u lošim, naručenim člancima odrađenim preko one stvari lamentiraju o ustaštvu, primitivizmu, kamenjaru, koječemu.

Takva denuncijatorska politika se dosad pokazala dosta uspješnom: ne treba zaboraviti koliko je truda JL uložio da bi u inozemstvu svoje sugrađane prikazao kao krvožedne ustaše, radikalne nacionaliste i bezumne desničare, a Hrvatsku kao zemlju gdje su samo oni i SDP nositelji demokratske misli, prosvjećenosti i razuma.

Ti nositelji prosvjećenosti - komunistički aparatčik Pavić koji se obogatio u privatizaciji, a upleten je u masu afera od Tiska do Kamenskog, urednik Butković s vilom od nekoliko milijuna eura poznat po snobizmu i podmitljivosti, masa malih milicijskih doušnika koji su do devedesete bili infiltrirani po redakcijama da cinkaju kolege i postavljaju bombe pod Sinagoge, takvu igru ne igraju prvi put. Svaki put pred Thompsonov koncert su zvali gradonačelnike gradova gdje je on trebao nastupiti i govorili im o nacističkoj prirodi koncerta, na što bi gradonačelnici, najčešće, zabranili koncert - kome se, pobogu, da provjeravati o čemu se radi, nitko u politici ne želi riskirati da ga prozovu za nacizam, ustaštvu, tako nešto. A onda bi im to služilo kao dokaz da i u svijetu znaju da je Tompson nacist pa bi razgulili o tome.

No, veliča li stvarno Hrvatska Wikipedija Antu Pavelića, kako Jutarnji tvrdi? Članak o Anti Paveliću na Wikipediji započinje ovako:

"*Ante Pavelić (Bradina kod Konjica, 14. srpnja 1889. - Madrid, 28. prosinca 1959.), hrvatski fašistički i radikalni nacionalistički političar, vođa Ustaškoga pokreta i kasnije diktator[1] i poglavnik Nezavisne Države Hrvatske.*"

Teško da je to veličanje Ante Pavelića. Pročitao sam članak do kraja - i nigdje nisam video nikakvo veličanje, članak je koliko vidim emocionalno distanciran i ne daje osobne ocjene već provjerive i relevantne činjenice i reference. Jedina ocjena koja je možda osobna je ona da je roman "Lijepa plavka" osrednji, nigdje drugdje se ne daje nikakav vrijednosni sud. Sličan je i članak o NDH. Uostalom - na internetu ste, pa pogledajte članke. Jutarnji tvrdi i da piše da je antifašizam ograničavanje svih osnovnih ljudskih prava, no tekst na koji se referiraju nisam uspio pronaći pa ne znam u kakvom kontekstu se to javlja. Klasična metoda manipulacije je istrgnuti nešto iz konteksta i ne navesti izvor. U Hrvatskoj, uostalom, "antifašizam" u pravilu jest eufemizam za jugoslavenski komunizam. U redu, na hrvatskoj Wikipediji naišao sam i na stvarno loše pisane članke (onaj o Udbi sadrži pogrešne činjenice - nije Perković u Njemačkoj osuđen na doživotnu robiju nego Prates, Perković će tek biti), itd. Svakako, mogla bi biti bolja. Ali "ustaška"? Već sam taj nivo diskusije gdje se nekog diskvalificira etiketiranjem ("radikalni desničari", "ustaše") je neozbiljan i neprihvatljiv, na to se nema što pametno odgovoriti osim primjerice "ti si komunjara". Zato pogledajmo činjenice, tko su ljudi koji smatraju da hrvatska Wikipedija neobjektivna, i koja je njihova istina o spornim temama?

Pavle Močilac je aktivan u udruzi Protagora, o kojoj smo već pisali, a koja se uglavnom bavi napadima na katoličku crkvu. Na webu te udruge naći ćete njegov članak "Vjeronauku nije mjesto nigdje". U tom tekstu on naziva katolicizam "tipičnom totalitarnom ideologijom" (brkajući kroz cijeli tekst pojam ideologije s religijom koja je ipak nešto posve drugo), te kaže kako su Vatikanski ugovori protuustavni i anticivilizacijski te kako je njima "čuveni klerikalni program definiran prije stotinjak godina došao na rub svojeg konačnog ostvarenja, pretvaranja Republike Hrvatske u vatikansku provinciju." S tezama iz teksta, koje su prilično neozbiljne i pokazuju duboko nerazumijevanje fenomena religije i njegove uloge u društvu ne bih sad polemizirao, a i nisu naročito vrijedne toga. Uostalom, neki minimum pristojnosti je ne voditi križarske ratove protiv tuđe religije. Meni sigurno ne bi palo na pamet ratovati protiv pravoslavlja, naročito ne u Srbiji: uostalom, najmanje što bi mi se desilo je da me isprate do Bajakova.

Močilac je studirao u katoličkoj Hrvatskoj i Irskoj ali je porijeklom iz pravoslavne sredine, Sremske Mitrovice, i školovao se u SFRJ. No to i nije bitno, bitno je da on u tom uratku kao referencu navodi knjigu Viktora Novaka Magnum Crimen - Pola vijeka klerikalizma u Hrvatskoj.

Za one koji ne znaju, ta knjiga iz 1948. je jedan od propagandnih temelja velikosrpskog fašizma osamdesetih godina, a na nju su se rado pozivali ljudi poput Dobrice Ćosića, Vojislava Šešelja i drugi. I danas je često citirana na četničkim portalima poput krajinaforce ili stormfront, i dostupna za download.

Odakle drskosti nekome tko se poziva na četničku propagandu i bavi se teorijama zavjera da nekome spočitava "povijesni revizionizam" i nevjerodstojnost podataka? Uostalom, Pavle Močilac je zastupnik vrlo radikalnih stavova, pobornik nekoliko vrlo militantnih antikatoličkih udruga, i birač (vjerojatno i član) SRP-a, minorne jugoslavenske nacionalističke strančice koja nagnje totalitarizmu. Jutarnji list, Željko Jovanović, i Pavle Močilac su zadnji koji ma kome imaju što spočitavati "izrazitu pristranost i ideološku obojenost!"

Prozvani Darko Čokor, urednik hrvatske Wikipedije, nazvao je sve zajedno "degutantnim besmislicama i klevetama". Dečki s hrvatske Wikipedije kažu: "Sve je počelo tako što je osnovana mala *hategroup* na facebooku suprostavljena projektu hr.wiki. Njihov argument za mržnju je bio i ostao taj što se kod nas ne dozvoljava nikakvo veličanje niti ustaštva niti Titoizma. A ako ne veličaš Titoizam automatski si fašist, naravno jer nisi antifašist."

Wikipedija se opasno zamjerila Jovanoviću u nekoliko navrata tijekom brojnih afera koje je kreirao. Na primjer, prilikom dolaska Judith Reisman navraćala je ekipa koja je željela u članak o njoj uvrstiti da je luda kontroverzna baba, ali to admini nisu dozvoljavali, te su na Wikipediji stajali samo relevantni podaci.

Što se tiče Jovanovićevog "novog" srpsko-hrvatskog pravopisa i ukidanja Vijeća za normu hrvatskog jezika, admini na hr.wiki donijeli su odluku da se članci pravopisno neće uskladivati s tim "novim" pravopisom po brzom postupku nego tek ako se on ustali, to jest ako opstane i nakon smjene vlasti, što vjerojatno neće.

Ljudi iz spomenute *hategroup* obratili su se Goranu Peniću, novinaru Jutarnjeg koji je prethodno izgubio slučaj na sudu zbog klevete M.P. Thompsona i on je u svojem članku groznim klevetama ocrnio pojedine adminte i cijeli projekt. Zaokružio je glave na slici pojedinim adminima i objavio njihova osobna imena. U spomenutoj grupi na Facebooku pojavile su se i njihove kućne adrese i ljudi su pisali da će ih zatući. Jutarnji je namjerno stavio u članak link na tu grupu da dobije što više članova. Ljudi su se našli u strahu po osobnu sigurnost.

Brisali su neke stvari u toj grupi. Upleli su i osnivača Wikipedije Jimba. Ranije su postojali slučajevi da neka vanjska struktura napadne neku Wikipediju. Recimo dva člana njemačke postkomunističke stranke (die linke) su bili napali njemačku inaćicu u dva odvojena slučaja. Ti slučajevi su: Katina Schubert i Lutz Heilmann. Uvijek je Wikimedia stala u obranu. Međutim, sada to nije slučaj iako je obrazac napada isti."

Njihove pak diskusije na ovu temu možete pronaći na Wikipedijinom kafiću Jutarnji list (https://hr.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Kafi%C4%87#Jutarnji_list).

Dakle, da rezimiramo. Imamo situaciju da profesionalni falsifikatori stvarnosti i revizionisti povijesti iz Jutarnjeg, manipulacijom, spletkom, i uz pomoć dva domaća građanina Hrvatske srpskog porijekla - jednog ministra i jednog teoretičara zavjera s ozbiljnim *hate issue*-om spram katoličanstva i usađenom fobijom spram Hrvata - pokušavaju ukinuti hrvatsku Wikipediju, jer je to jedan od rijetkih preostalih informacijskih kanala na hrvatskom jeziku koji nije pod striknom cenzurom "antifašista" u Hrvatskoj, kako sebe već te obavještajne strukture vole zvati. I to pod izlikom da admini falsificiraju činjenice i revidiraju povijest, po principu "optuži ti njih prvi za ono za što misliš da bi mogli optužiti tebe".

Zapravo po njima bi možda najbolje rješenje da se hrvatska Wikipedija spoji sa srpskom, pri čemu bi i jednu i drugu uređivali Srbi za koje bi nepristojno bilo spomenuti da su Srbi, uz asistenciju "Hrvata antifašista", po receptu iz SFRJ. Jutarnji spočitava urednicima Wikipedije da Jovanović navode kao "Hrvatskog ministra srpske nacionalnosti, kao da je to uopće bitno", međutim ovdje to i te kako jest bitno, zbog konteksta i osjetljivosti cijele stvari. Sama Wikipedija ima princip da članke ne mogu uređivati osobe koje su u sukobu interesa. Naravno da činjenica da je Jovanović Srbin ne bi bila bitna kad bi se ovdje radilo o proceduri upisa na fakultet ili člancima o proizvodnji jogurta, no ovdje se radi u konačnici o pripajanju projekta hr.Wiki srpskoj Wikipediji, pa je s te strane nacionalnost ministra Jovanovića i te kako bitna: on je tu, kao hrvatski Srbin i hrvatski ministar, na određen način u sukobu interesa, a u najmanju ruku nije osoba koja se time treba baviti jer se uvijek zbog njegove nacionalnosti može postaviti pitanje stvarnih motiva. Tim više što je i u ministarstvu zaposlio kao najbližeg suradnika Zeleniku, pa tu već postoji razlog za sumnju da i on bira suradnike po nacionalnom ključu. Usto, Jovanović već zbog svojih primitivnih ispada, a naročito zbog prošlosti u komunističkoj partiji iz doba prije demokracije, kad je po nekim doduše nedokazanim navodima proganjao vjernike, možda nije najpozvaniji za odlučivanje o tome bi li Hrvati trebali imati svoju Wiki i tko bi je trebao uređivati, naročito dok se ne provjeri točnost optužbi.

Zato je izrazito bitno spasiti projekt hrvatske Wikipedije. Ne smije se dozvoliti da podijeli sudbinu TV kalendara, jedine preostale nepolitizirane i kroatocentrične emisije na HTV-u koju je Radman ubio sličnom hajkom uz pomoć Jutarnjeg. A još manje smijemo dozvoliti da se spoje Wikipedije pa da nam povijest pišu i stvarnost tumače dojučerašnji ratni neprijatelji, koji pretežno i dalje imaju jednak stav spram Hrvatske kao i devedesete. Sjetite se samo "Deklaracije o položaju i nazivu hrvatskog jezika" koja je bila pokretačem hrvatskog proljeća, i zbog koje su brojni Hrvati osuđeni na dugogodišnje robije ili ostali bez posla i egzistencije, pa je čak i jedan Krleža izbačen iz CK jer ju je potpisao. Svojevremeno je, krajem 1944., Hebrang pokušao osnovati hrvatsku agenciju za vijesti i informacije - TAH, Telegrafsku Agenciju Hrvatske, neovisnu o Tanjugu, no inicijativu je poništio Tito rekavši mu: "Kizite punom parom u separatizam." Ukrzo nakon toga je smijenjen, a završio je objesivši se o cijev radijatora u zatvoru u kom nije bilo radijatora. Za pravo na vlastiti jezik su mnogi Hrvati kroz povijest platili skupu cijenu, i toga se jednostavno ne smijemo olako odreći. A da je Radić danas živ, svakako bi svojoj "hrvatskoj pušći na hrvatskom ramenu" i "hrvatskoj lisnici u hrvatskom džepu" dodao i "hrvatsku informaciju na hrvatskoj Wikipediji".

Kad se govori o jedinstvenoj wikipediji, ne treba ni smetnuti s uma da Srbija nikad nije prošla katarzu, da je fašizam koji je eksplodirao u Srbiji osamdesetih autohton, rezultat prvenstveno dugogodišnjih frustracija neuspjehom da asimiliraju nesrbe, i da Jugoslaviju pretvore u svoju nacionalnu državu. Ništa se u Srbiji od onda nije promijenilo, samo je poraz u ratu iznutra još više ranio srpsko nacionalno biće. Srbi kao nacija, kao kolektivitet, trebaju prijeći još dug put do ozdravljenja, jer tamo nakon Miloševića nije provedena denacifikacija kao u Njemačkoj ili Hrvatskoj nakon Drugog svjetskog rata, niti je Srbija doživjela konačan ratni poraz. Stoga je apsolutno neprihvatljivo, dok god ne dođe do potpunog ozdravljenja Srbije i odustajanja od bilo kakvih imperialnih ambicija na Balkanu, da se ide u projekte nekih zajedničkih Wikipedija, čime se uostalom i Srbiji samo odmaže i odlaže se trenutak suočenja sa stvarnošću (a kad do toga dođe, takvih pokušaja više neće ni biti). A još neprihvatljivije da se u ime nekog "bratstva i jedinstva" krivotvoriti istina i činjenice.

Takve ideje treba odlučno ukloniti u početku, i ne samo zato jer bi Hrvatska tu bila u podređenom položaju: i ovako imamo sasvim dovoljno povijesnog revizionizma i dezinformacija - ali ne iz *ustaške* hrvatske Wikipedije nego iz kuhinje Jutarnjeg, pa čak i iz usta premijera koji je jednu običnu prljavu osvajačku epizodu nekidan ponovo nazvao "građanskim ratom". Hrvatska je bolesna od svoje vječne poniznosti, vječnog apologetsa zbog ustaša u Drugom svjetskom ratu, i vječno se od nje traži da se posipa pepelom i ispričava onima koji joj rade o glavi. To je praksa s kojom treba odlučno prekinuti, i inzistirati na istinama i činjenicama. O mnogo stvari se danas šire dezinformacije u koje praktički svi vjeruju, a na razbijanju mitova o "građanskom ratu", "antifašizmu koji je stvorio Hrvatsku",

"dobrom životu pod Titom", "Obilju u Jugoslaviji i punoj zaposlenosti", "Tuđmanovih 200 obitelji", "dogovorenom ratu koji je izmišljen da bi se pljačkalo" i svemu drugom što šire bilo stare obaveštajne strukture u sklopu psihološkog rata ili jednostavno padaju na plodno tlo ljudske neukosti, gluposti i ignorancije, ne radi nitko.

Na žalost, manipulatori iz Jutarnjeg za svoje projekte lako dobivaju strance, jer, budimo iskreni, svakom tko nije upućen u našu stvarnost, svakom tko živi u iole normalnoj državi, sve ono što mi znamo o Jutarnjem i paraobaveštajnim vaninstitucionalnim centrima moći zvuči kao teorija zavjera, a svaki napad na "antifašizam" iza kojeg se skrivaju će se lako proglašiti obranom ustaškom režima. Objasniti danas ma kome da je Srbija zapravo ta koja je bila, i ostala, notorno fašistička država je praktički nemoguće, jer svako inzistiranje na hrvatskoj emancipaciji od te i takve Srbije u bilo kom području, pa i u imanju vlastite Wikipedije, će se protumačiti kao ustaštvvo i biti napadnuto sa svih strana. Zato je promašeno govoriti "Jutarnji je udabaški i antihrvatski", jer se time ništa ne postiže osim kontraefekta: treba međutim otvoreno reći da se radi o cenzuri i pokušaju monopoliziranja medijskog prostora.

Danas olako rasprodajemo plodove osamostaljenja i nacionalne emancipacije, dozvoljavamo raznim komunističkim aparatičicima i orjunašima poput Pavića monopol na informacije, na tumačenje stvarnosti. Njemu, i kliki proizašloj iz tajne jugo policije koja se uvijek vješto služila ugroženim Srbima. Jutarnji ovdje nastupa poput JNA u zadnjem ratu, tu su neke dvije zaraćene strane, a oni će stati između i donijeti "objektivnu istinu" po sličnom receptu po kom je JNA to radila. Kako bi ta "istina" mogla izgledati, vidjeli smo već: Hrvatska je zločinačka tvorevina, Srbija je antifašistička, Šušak i Tuđman su kriminalci, a JNA je oslobođilačka, katolici su pedofili, a Jugoslavijom je tekao med i mljeko, i otkad nje nema više ništa ne valja.

Na kraju pozivamo vas da se uključite u diskusiju, jer je ovo krucijalno društveno pitanje, i u konačnici školski primjer onog čemu su nas u socijalizmu na satovima ONO I DSZ učili da je specijalni rat:
Diskusija o uređivanju hrvatske Wikipedije - metawiki

(https://meta.wikimedia.org/wiki/Requests_for_comment/2013_issues_on_Croatian_Wikipedia)

Korisni linkovi:

Sukob interesa pri uređivanju Wikipedije

(https://en.wikipedia.org/wiki/Conflict-of-interest_editing_on_Wikipedia)

Tekst u Jutarnjem- "Desničari preuzeli uređivanje hr Wikipedije, NDH nije svjesno bila totalitarna a antifašizam se bori protiv svih sloboda"

(<http://www.jutarnji.hr/radikalni-desnicari-preuzeli-uredivanje-hr-wikipedije--ndh-nije-svjesno-bila-totalitarna-a-antifasizam-se-bori-protiv-svih-sloboda-1125398/>)

Jovanović pozvao na bojkot Wikipedije, velik dio je znanstveno dvojen i falsificiran - tekst u Jutarnjem (<http://www.jutarnji.hr/jovanovic-pozvao-na-bojkot-hrvatske-wikipedije--velik-dio-sadrzaja-znanstveno-dvojen-i-falsificiran-1125952/>)

Jimmy Wales - Srbi i Hrvati ne smiju imati odvojene Wikipedije

<http://www.jutarnji.hr/jimmy-wales--srbi-i-hrvati-ne-smiju-imati-odvojene-wikipedije/1126205/>

P. Močilac - Vjeronauku nije mjesto nigdje

(<http://www.protagora.hr/Kolumna-clanak/Vjeronauku-nije-mjesto-nigdje/265/>)

Preneseno: Fizzit.net, autor M. Holjevac

Wikipedia zadržala profašističke admnine

Speedy Gonsales, Željko i Kubura zadržali su svoje pozicije unatoč činjenici da su protiv njih izneseni brojni dokazi koji govore da su hrvatsku inačicu popularne enciklopedije poprilično ideološki obojali. No, u zadnji čas su očito mobilizirali svoje podržavatelje, pa iako je glasovanje bilo tijesno, pošteno su pobijedili.

Speedy Gonsales, jedan od važnijih ljudi na hr.wiki koji je tamo od samih početaka, dobio je na svoju stranu 45 suradnika, dok ih je 38 bilo za njegovo micanje s te pozicije. Neutralnih je bilo dvoje.

Za skidanje ovlasti Željku glasovalo je 42 suradnika, a samo dva više su bila protiv, tako da je i on zadržao poziciju.

Kubura, koji inače slovi za najradikalnijeg suradnika, dobio je potporu 46 ljudi, dok je za njegovo skidanje ovlasti glasovalo 40 suradnika. Neutralan je bio jedan.

Glasovanje je počelo 26. listopada, a trajalo je do danas (3.11.2013.) do 17 sati.

- Bio je ovo krik za slobodu hr. wiki. Uz pomoć svojih lažnih profila, prijetnjama i plašenjem jugo-komunističkim čudovištima iz ormara, ovo je bilo i za očekivati. Sada je sve na Wikimediji. Ako im je stalo do svog ugleda, sve će ih smijeniti jer ih sramote – poručio je jedan od suradnika koji je pokrenuo grupu na Facebooku protiv sadašnjeg vodstva hr.wiki.

Sada je doista sve na Wikimediji i njenom osnivaču Jimmy Wallesu, koji se i osobno uključio u priču oko hrvatske Wikipedije i pozorno prati što se događa. Njegova je zadnja.

Preneseno: Jutarnji list, autor Goran Penić

Osvrt ...

Vrijeme je da se oslonimo na pamet u svijetu

S iznošenjem svojega prijedloga u dnevnim glasilima započeo sam još početkom ove godine, ali do sada bez uspjeha. Bio sam potaknut dvama člancima u *Jutarnjem listu* (19.01. i 26.01. ov. g.). Za mene nije bilo niti ima razloga ulaziti u polemiku oko sadržaja tih članaka kojima je dominirao aspekt „humanisti : prirodnjac“.

Povod da ovdje iznesem svoj prijedlog nalazim i u zaključnom odlomku članka dr-a Pavela Gregorića: „...krajnje je vrijeme da sustav (znanosti u Hrvatskoj) postavimo primjereno sadašnjim i budućim izazovima. Ne radi se o tome da humaniste i društvenjake treba mjeriti aršinom prirodnjaka, nego aršinom kojim se humanisti i društvenjaci danas mijere u razvijenim zemljama.“

Početkom ljeta pročitao sam u novinama i nekoliko kritika upućenih Ustavnom судu RH zbog odluke o *Pravilniku za napredovanje u znanosti*. Akademik Silobrič je preporučio i da Ustavni sud povuče svoju odluku. To je vrlo konkretno, za razliku od mnogih mišljenja u javnim diskusijama, ali i dalje ostaje pitanje „a što poslije?“ Naime, kroz dosadašnja se izlaganja o ovoj temi često javlja izraz „stanje znanosti u nas“. Da bi se nastavilo poželjno javno raspravljanje o tome kako *dalje* sa znanošću, mora se imati čvrsto početno uporište o tome kako je sa znanošću u Hrvatskoj *danasm*?

Meritornu se procjenu o tome može očekivati samo od renomiranih znanstvenika koji godinama proučavaju znanstveni proces u svijetu. Naime, domaća pamet, zbog svoje skučenosti, a otud i zbog sukoba interesa, izrodi samo jalova natezanja poput onih početkom ove godine.

Pa, ako se u nas sve češće poziva na mišljenje inozemnih eksperata za razne dvojbe iz dnevnog života, vrijeme je da se, uistinu, oslonimo na pamet u svijetu kad se radi o znanstvenoj djelatnosti u Hrvatskoj. Dosta te (mjerodavne) pameti je na jednom nizozemskom sveučilištu na kojem je voditelj njihova centra za istraživanje znanstvenog procesa profesor Loet Leydesdorff (v. <http://www.leydesdorff.net/>). Ozbiljni prijedlog u tom smislu (ocjene stanja znanstvene djelatnosti u Hrvatskoj) morao bi doći od Ministarstva RH koje se brine i (!) o – znanosti.

Dr. inž. Siniša Maričić

Zašto se Linić ne bi na HTV-u sučelio sa ekonomskim kritičarima pa da vidimo tko priča gluposti?

...Jer, Liniću su sada ekonomisti i znanstvenici svojevrsni luđaci koji pričaju gluposti. Opasni tipovi, kako sam dijagnosticira. Jovanoviću su suci ustavnog suda bili neprihvatljivi čudaci za koje se nada da u idućem sazivu tamo neće biti. Pri tom ni Linić ni Jovanović objektivno uopće nisu školovani za funkcije koje obnašaju. Ali, svejedno oni struci dociraju!

I sve te kritičare oni bi najrađe kao kafić na trajektu: ponizili, zabranili, prestrašili, zapečatili, zatvorili! Neka sjedne ministar Linić svaki tjedan dva sata na državnoj televiziji sa Ljubom Jurčićem, Goranom Marićem, prof. Lovrenovićem i prof. Jakovčevićem pa neka kompletnoj hrvatskoj javnosti objašnjava svoje poteze. To bi bilo odgovorno u ovakvoj krizi! Transparentno iznad svega! Tu bi vidjeli tko priča gluposti!

Lako se iživljavati pred pet novinara koji stoje pred Vladom i čiji je domet propitivanje tračeva i toga hoće li Linić na godišnji! Ali, HTV-u i Radmanu tako nešto ne pada na pamet: upravo ukidaju Nultu točku kao svojevrsni okrugli stol mišljenja i prevode je u emisiju gdje će biti jedan jedini gost! Po prvim njavama na državnoj televiziji neće biti na jesen niti jedne političke emisije sa više gostiju istodobno! Dakle, izravno sučeljavanje stavova se faktički zabranjuje!

Preneseno: Dnevno, autor Tihomir Dujmović

Cijena hrvatske pameti: Kila mozga, jedan ministar u Vladu

Prije nepunih dvadeset godina, na vagi je bila hrvatska pamet.

Cijenu je pošteno odrezao tadašnji čuvar Državnog pečata, Ivan Milas, inače bivši pečenjar s bečkog kolodvora: kila mozga - dvije marke.

Danas smo na vagu počeli stavljati političare. Varaždinski gradonačelnik Goran Habuš svojih 110 kila žive vase procijenio je na automobil vrijedan 400 tisuća kuna.

A samo dan kasnije, na hrvatskoj Vladu dobili smo novu računicu. Ministar znanosti Željko Jovanović odredio je da rektori hrvatskih javnih sveučilišta ne smiju imati veću plaću od predsjednika Republike, premijera, pa čak ni od ministara.

Njihova plaća izjednačiti će se s plaćom ministara. Preciznije, ministri će imati istu plaću kao rektori. Na toliko je, dakle, ovih dana procijenjen mozik. Kila mozga, jedan ministar.

Vrijedi o tome malo razmisliti. O tome da će akademski građani, doktori znanosti, ljudi s bogatom biografijom koji se nalaze na čelu sveučilišta zaduženih za proizvodnju hrvatske pameti, biti plaćeni isto kao, recimo, Tihomir Jakovina, Gordan Maras, Ante Kotromanović, Ivan Vrdoljak, Mihail Zmajlović i ostali ministri zbog kojih ova pamet mora bježati iz zemlje u potrazi za kruhom.

Jer, ministri su postali mjerilo stvari. Nitko, ma koliko obrazovan, pametan i kompetentan bio, ne smije iz proračuna primati veću plaću od njih.

Naravno, ima onih koji će odmah poletjeti i zaključiti kako su naši rektori očajni i kako su nam sveučilišta u rasulu i kako su oni sebi namjestili visoke plaće za poslove na kojima uopće nisu uspješni.

Ali, sve to može se primijeniti i na hrvatske ministre i Vladu.

Nekompetentni su, često tragično neobrazovani, neuspješni u svojim resorima, apsolutno previše plaćeni za rezultate koje pokazuju, dok njihov dolazak na tako visoko mjesto - i tako visoku plaću - ne ovisi o desetjećima usavršavanja i ulaganja u sebe, već isključivo o ulizivanju stranačkom šefu.

Doduše, nije ni to zanemariva vještina, ali opet ne doprinosi previše hrvatskom društvu i ugledu hrvatske države.

I što je najbolje, upravo oni koji zamjeraju rektorima da su se prethodnih godina izborili za svoje visoke plaće (14 tisuća kuna neto), istodobno sami određuju svoju plaću. I pritom bilo kakve zahtjeve za njihovim smanjenjem odbacuju kao jeftini populizam koji neće donijeti nikakve uštede u proračunu, a mogao bi čak naškoditi produktivnosti ministara i njihovu entuzijazmu.

Kao da su u Vladu ušli samo zbog plaće, a ne zato što su se sami prijavili na izbore kako bi obavljali poslove od javnog interesa.

Uglavnom, javnost je obaviještena o mjerilima prilikom određivanja plaće. Ministri su na vrhu hranidbenog lanca. Oni su kriterij kompetentnosti i odgovornosti, važnosti i kvalitete. Svi se moraju ravnati po njima, i nitko ne smije premašiti njihova primanja. Ma koliko škole završio i koliko knjiga pročitao.

A oni čak ne moraju imati ni visoku stručnu spremu, a o znanju stranih jezika da i ne govorimo. Pitajte Kotromanovića.

Naravno, na samom vrhu još je uvijek predsjednik Republike, kao vrhovni suveren. Njegov je slučaj ministar Jovanović posebno apostrofirao, nastojeći pojačati dojam tvrdnjom kako su neki rektori imali višu bruto plaću "čak i od predsjednika Republike Ivo Josipovića", što je valjda trebalo zvučati užasno skandalozno.

Možemo se samo pitati kako bi zvučalo da je slučajno Milan Bandić postao predsjednik.

Ministar znanosti pohvalio se kako je ovom mjerom napravljena ušteda od čak pet milijuna kuna. A taj novac, kaže on, "možemo usmjeriti u zapošljavanje 25 novih znanstvenih novaka ili docenata koji ispunjavaju uvjete".

Dok su oni u protekle dvije godine zaposlili na stotine svojih partijskih drugova u ministarstvima i institucijama koje od njih nemaju Bog zna kakve koristi, a država još manje.

Ovo je ipak zemlja zvanja, a ne znanja.

Stoga uopće ne čudi što kila mozga vrijedi manje od 110 kila jednog lokalnog političara. Jer dok se ministri u plaćama izjednačavaju s rektorma, akademski građani peku roštilj u nekoj kanadskoj prčvarnici.

Preneseno: 24 sata, autor: Tomislav Klauški

Ispati li se u Hrvatskoj školovati? Rudarski tehničar zaradi 100.000 kn više od kirurga

Hrvatska je prema mnogim parametrima idealna država za školovanje. Osnovno i srednje školovanje građanima je u potpunosti plaćeno sredstvima iz državnog proračuna, a tako je u većoj mjeri i u visokom školovanju, gdje prednjače državna sveučilišta i uz njih vezani fakulteti. Uz osnovni trošak školovanja, na konto proračunskih sredstava subvencioniraju se učenički i studentski smještaj, prehrana, javni prijevoz, kao i brojne druge komocije osmišljene u cilju stvaranja uvjeta za lakše studiranje. Navedene metode financiranja u skladu su s idealom "društva znanja" koji se pred građane postavlja kao ultimativni cilj i civilizacijski doseg.

No, ipak treba očekivati da obrazovanje jednom građaninu donese i određene kompetencije koje također u određenim uvjetima može i kapitalizirati. Uslijed dugogodišnje krize, rasta nezaposlenosti, kao i sve većeg raskoraka između obrazovanja kako ga vide nacionalni obrazovni stručnjaci i realnih potreba tržišta, pa i očekivanja građana da bi po završetku školovanja automatski trebali dobiti posao "u struci", s pravom se pitamo - isplati li se u Hrvatskoj školovati?

Na usporednom primjeru jednog građanina srednje stručne spreme i liječnika specijalista vidjet ćemo kako Hrvatska pruža isplativo školovanje, s obzirom na to da se financira direktno iz proračuna, ali stečena znanja i diplome tim građanima isplativo je u potpunosti kapitalizirati tek izvan hrvatskih granica.

Građanin SSS je rudarski tehničar zaposlen u naftnom sektoru, zapošljava se u 19. godini, radi do 65. uz prosječnu plaću od 7200 kuna. Tijekom radnog vijeka dobio je ukupno 4,1 milijun kuna, ali stvarna zarada mu je 3,7 milijuna kuna (uzeli smo mu približno 3 tisuće kuna kao trošak života tijekom prvih 11 godina rada zbog usporedbe sa specijalistom liječnikom koja slijedi). U mirovinu odlazi sa 47 godina staža, a zadovoljiti će se sa 1860 kuna mirovine mjesečno iz II. stupa mirovinskog osiguranja. Liječnik specijalist zapošljava se u 26. godini kao stažist. Hipotetskom srećom odmah kreće sa specijalizacijom iz kirurgije, a tijekom petogodišnjeg perioda zaposlen je u bolnici uz prosječnu plaću od 6100 kuna.

Po završetku specijalizacije plaća mu sukladno propisima raste na 9800 kuna. Do mirovine će raditi ukupno 40 godina uz prosječnu plaću od 10.500 kuna uz povremeno krpanje kućnog budžeta dodacima na dežurstva i staž. Uz sreću da je specijalizirao na trošak državnog proračuna, do kraja radnog vijeka akumulirat će 5 milijuna kuna. U mirovini će se zadovoljiti sa 2400 kuna iz II. stupa mirovinskog osiguranja. Iznos mirovine izračunat je uz uvjet godišnjeg rasta plaće od 1% te prinosa fonda od 2%. Međutim, ako je troškove specijalizacije tijekom petogodišnjeg razdoblja bio primoran podmiriti naknadno namjenskim kreditom, kao i troškove života tijekom jedanaestogodišnjeg perioda studija (približno 3 tisuće kuna), koji zbrojeni rastu i do 400.000 kuna, računica se pokazuje problematičnom, što ćemo vidjeti dalje u tekstu. Vrijedi spomenuti i poreze na dohodak kojih će, uz prosječnu plaću, SSS rudarski tehničar za života platiti oko 725 tisuća kuna, a liječnik specijalist 1,2 milijuna kuna.

Dodamo li tom iznosu doprinose na plaću, kao i mirovinsko osiguranje, iznos ustega na plaću raste u slučaju SSS na ukupno 2,82 milijuna HRK (69% od ukupnih prihoda), a liječniku specijalistu na ukupno 3,6 milijuna kuna (82% od ukupnih prihoda). Ova ilustrativna razrada, temeljena na realnom stanju, govori osim o ukupnim primicima i ustegama na plaće tijekom radnog vijeka građana i o problematici progresivnih poreza koji demotiviraju potencijalno produktivne građane od prakticiranja realno produktivnih aktivnosti jer se viši primitak kažnjava većom stopom poreza, naravno u ime solidarnosti i na račun financiranja države socijalnog blagostanja. Ako razmislimo o poziciji SSS rudarskog tehničara, jasno je da on iz pozicije poreznog obveznika, što postaje već u 19. godini, kroz porez na vlastiti dohodak financira obrazovanje doktora u trajanju od najmanje 6, a najviše 11 godina ako mu se povrh financiranja školovanja na medicinskom fakultetu odobri specijalizacija na račun državnog proračuna.

Nema sumnje da SSS zahvaljujući takvom sustavu iz nepovoljnijeg osobnog položaja silom poreznih zakona potpomaže povećanje komparativnih prednosti i vjerojatnosti za prosperitetniji život jednog liječnika koji je još jučer možda bio i njegov školski kolega u osnovnoj ili srednjoj školi.

Ali prosperitet liječnika, nažalost, nije moguć u Hrvatskoj. Liječničko zvanje je po prirodi i zahtjevnosti specifično. Počevši od mukotrpnog školovanja te kasnije mukotrpnog i odgovornog rada uz kojega je neizostavno i konstantno usavršavanje uslijed nužnog praćenja trendova u medicini.

Trošak školovanja jednog liječnika na hrvatskim medicinskim fakultetima procjenjuje se na 300.000 kuna (50.000 kuna po godini). Ako novopečeni doktor medicine ima sreće, ugrabit će specijalizaciju na trošak državnog proračuna, o čemu odluku donosi ministar zdravljia u okviru potreba zdravstva za kadrovima iz pojedinih specijalističkih grana medicine. U slučaju da se na specijalizaciju odluči o vlastitom trošku, dakle privatno, na što ga može navesti nemogućnost specijaliziranja na račun proračuna, morat će izdvojiti minimalno 20.000 kuna po godini specijalizacije - ukupno najmanje 100.000 kuna. Uz ukupne troškove života tijekom studija koje će podmiriti naknadnim kreditom, ukupan iznos duga penje se i do 500.000 kuna.

Dug može vratiti nekim komercijalnim nenamjenskim kreditom, što znači da će rata kredita njegovu neto plaću tijekom sljedećih 20 godina smanjiti za dodatnih 4500 kuna, dakle na prosječno 6000 kuna mjesечно. Do kraja života će u tom slučaju kapitalizirati tek 3,6 milijuna kuna ili 100 tisuća manje od SSS-a. "Grijeha troškova studija" oslobodit će se tek u svojoj 51. godini. Primjer troška je možda moguć u tek marginalnom broju slučajeva, no dobro ilustrira nesrazmjer između plaće koju u konačnici takav doktor može očekivati ako sam podmiri troškove specijalizacije i života u periodu ukupnog trajanja studija. Naravno, držati trošak čim bliže mjestu njegova nastajanja je poželjno, no očito je da će nedostatak računice demotivirati nove studente da krenu na studij medicine, čak i unatoč tome što u primjeru zanemarujem činjenicu da cijeli šestogodišnji studij medicine vrijedan 300.000 kuna student dobiva na račun poreznih obveznika.

Bez obzira na vrstu školovanja i stupanj stručne spreme koji građanin dosegne u Hrvatskoj, nema dvojbe da dalnjim radom unutar hrvatskih granica može ostvariti tek fragment potencijalnih primanja. Što je školovanje dulje, to je računica ostanka sve nepovoljnija, o čemu osobito svjedoči primjer liječnika specijalista. Zato je već u prvom mjesecu nakon ulaska u EU iz Hrvatske otišlo 36 liječnika. Čak i SSS građaninu ne može biti u interesu da bude porezni obveznik u Hrvatskoj i financira školovanje doktora kada je sasvim izgledno da će taj doktor po završetku studija i specijalizacije otići iz države i neće mu biti na dispoziciji. Postoji mit da građani porezima ulažu u izgradnju javnog zdravstva kako bi nam služilo kada zatrebamo. Koliko vidimo u praksi, naša očekivanja ne koreliraju s odljevom mozgova. Uz odljev mozgova, suočavamo se s upropoštenim kapitalom poreznih obveznika. Stoga se i tom SSS-u nakon završetka školovanja isplati preseliti, primjerice, u Njemačku i zaposliti u nekoj renomiranoj naftnoj kompaniji, plaćati manje poreze, ostvarivati veći osobni dohodak i višu mirovinu u starosti.

Prosječna plaća će mu u tom slučaju biti najmanje dvostruko viša nego u Hrvatskoj, a liječniku specijalistu više od tri puta. Dovoljan razlog za pakiranje kofera.

Preneseno: Jutarnji list, autor Krunoslav Gašparac (blog Kapitalac)

Kutak za urednike časopisa

Počinju se ukidati anonimni komentari članaka

(...) Prije dva mjeseca, suočen s vulkanskom provalom nepojamnog primitivizma, jedan od najpopularnijih i najutjecajnijih svjetskih portala Huffington Post odlučio je ukinuti anonimne komentare svojih članaka, odlučivši ubuduće objavljivati samo one uredno potpisane imenom i prezimenom. Mjesec dana kasnije, redakcija uglednog popularno-znanstvenog časopisa Popular Science otišla je korak dalje, i na svom internetskom sajtu potpuno ukinula opciju komentiranja objavljenih tekstova.

U više od stotinu četrdeset godina izlaženja, od tiskanog do internetskog izdanja - a ozbiljna je to tradicija, za PopSci su pisali i Darwin i Huxley i Pasteur i Edison - urednici i suradnici tog popularnog časopisa iskusili su svakakve oblike sukoba mišljenja, ali ono što je početkom dvadeset prvog vijeka na njihove stranice naplavio web 2.0, poništilo je svaki smisao ozbiljne, argumentirane polemike.

U redakciji Popular Sciencea, kako se to najzad od njih i očekuje, odluku nisu donijeli u nemoćnom gnjevu zbog invazije nepismenih idiota na njihove tekstove, već su joj prišli trezveno i ozbiljno, na temelju znanstvenih istraživanja, poput onoga što ga je na Sveučilištu Wisconsin proveo profesor Dominique Brossard, dokazavši kako necivilizirani komentari ispod objavljenog članka usmjeravaju diskusiju i mijenjaju njegovu recepciju kod čitatelja, pa u paradoksalnom obratu na koncu efikasnije oblikuju javno mnijenje nego sam članak.

Profesor Brossard svoj je eksperiment pritom proveo na fiktivnom blogu s "bezopasnim" znanstvenim tekstrom o nanotehnologiji, u ciljanoj skupini sastavljenoj dakle od ljudi dovoljno ozbiljnih da ih nanotehnologija uopće zanima i da o njoj nešto znaju. U argumentiranoj polemici među njima jedan jedini kafanski komentar - "ako ne vidite prednosti nanotehnologije, onda ste stvarno idioti" - bio je dovoljan da se diskusija raspade, a komentatori potpuno podijele, i oko autora i oko članka i oko uloge nanotehnologije u svakodnevnom životu, često s drukčijim, a u pravilu netolerantnijim stavovima nego nakon što su pročitali sam tekst.

Pa kad je takve rezultate ideja interakcije polučila među studentima i ljubiteljima znanosti, u ozbilnjom tekstu o molekularnoj manipulaciji - kad je dakle najezda kafanskih trolova natjerala na uklanjanje komentara čak i časopis koji se bavi meteorologijom ekstrasolarnih planeta ili eksploracijom vitamina B2 u trodimenzionalnom printanju medicinskih implantata - ne bi nas uistinu smjela iznenaditi nadmorska visina komentatorskih diskusija na hrvatskom komadiću interneta, naročito kad tema nije nanotehnologija već, recimo, tragična smrt jedne mlade zvijezde red carpet kronika (...).

Preneseno: Jutarnji list, autor Boris Dežulović

Balkan ima najsporiji internet u Europi, a najgore je u BiH

Prema najnovijem istraživanju britanske kompanije "UBM" koja je testirala gradske uprave po pitanju pokrivenosti gradskog prostora internetom, grad koji ima najbolju pokrivenost internetom je Seul, dok se među prvih deset gradova ne nalazi nijedan grad s Balkana.

Među prvih deset gradova nalaze se još i Hong Kong, Tokio, Prag, Amsterdam, Montreal, Seattle, Ženeva, Stockholm i Beč.

Osim što je grad s najboljom kvalitetom života i vodeći po pitanju "pametnih gradova", Beč je i među prvih deset gradova svijeta s najboljim internetom. Po brojnim kriterijima, Beč je dobio najbolje ocjene za brzinu uspostavljanja veze, W-LAN, inovativnost i e-vladu. Prema istraživanju UBM-a, stanovnici Beča imaju bolji i brži internet nego žitelji New Yorka. Inače, najbolji protok informacija u Europi iznosi 30 megabita po sekundi, a do 2020. godine Austrija želi da brzina mreže u toj zemlji bude 100 megabita.

S druge strane, nedavno je objavljeno istraživanje prema kojem zemlje regije Balkana spadaju u grupu zemalja koje koriste najsporiji internet u Europi. Prema rezultatima istraživanja portala Mashable, zemlja gdje ljudi imaju priliku koristiti najbrži internet na svijetu je Južna Koreja, dok su zemlje Balkana na samom začelju Europe. Točnije, među zemljama s najbržim internetom u svijetu ne nalazi se niti jedna zemlja iz regije Balkana, Latinske Amerike i Afrike. Istraživanje ugledne kompanije Akamai pokazalo je da je brzina interneta u Makedoniji 3,3 mbps, Hrvatskoj 3,24 mbps, Albaniji 2,8 mbps, Srbiji 2,39 mbps, a najgore je stanje u BiH gdje se "surfa" brzinom od 1,97 mbps.

Izvor: Index.hr

Što pokazuju podaci i informatizacija zdravstva? Za operaciju kuka u Koprivnici se čeka do 2018.!

Ministarstvo zdravljia zajedno sa HZZO-om javnosti ne daje točan uvid u podatke o listama čekanja. Dok na Nacionalnoj listi čekanja preko internet stranice HZZO-a možete vidjeti jedne brojke, potpuno drugačije su prikazane na listama čekanja koje objavljaju same bolnice.

"Liste čekanja su frizirane, koliko god gledali u njih do pravih podataka je nemoguće doći. Kollege iz nekih bolnica su mi rekli da oni čak i ne stavljuje sve naručene pacijente na listu čekanja. Ministarstvo s druge strane stalno daje općenite izjave da su negdje liste skraćene, negdje produžene, a točnih podataka nema nigdje", rekla

je za Index dr. Nevenka Kovač, predsjednica Udruge privatnih poliklinika i bolnica u Hrvatskoj.

Ovu je izjavu potkrijepila podacima u koje smo se i sami uvjerili. Na Nacionalnoj listi čekanja za operaciju kuka i koljena u Općoj bolnici Dr. Tomislav Bardek u Koprivnici nema navedenog niti jednog pacijenta, dok s druge strane na listi čekanja spomenute bolnice na iste operacije čeka oko 500 pacijenata, a njih 100 je naručeno tek za 2018. godinu.

"Apsurd je da dok primjerice samo u jednoj bolnici 100 pacijenata čeka čak pet godina na operaciju kuka, a kad bi se zbrojili podaci svih bolnica u Hrvatskoj brojka bi znatno narasla, naše Ministarstvo je za smanjenje lista čekanja za ortopediju raspisalo natječaj i to samo za postupke na ramenu i stopalu, a potreba za tim operacijama je znatno manja nego za kuk", rekla je dr. Kovač. Naime, Ministarstvo je taj natječaj raspisalo u srpnju zajedno sa natječajem za još neke dijagnostičke postupke jer su liste čekanja počele rapidno rasti otako je HZZO sa privatnim poliklinikama raskinuo ugovore.

Otkako 31. ožujka nije produljio ugovore sa 16 privatnih bolnica i poliklinika liste su se toliko povećavale da je dnevno bilo čak 3000 pacijenata više na listama čekanja.

"Tako smo 22. svibnja 2012. imali 580.000 ljudi na listama čekanja. Usporedbe radi dana 5. travnja 2013. je na listama bilo 634.326 pacijenata, a samo pet dana kasnije 10. travnja bilo ih je gotovo 10.000 više (643.722)", rekla je dr. Kovač.

Dodaje kako je sada tek stvarno stanje nemoguće doznati jer je Ministarstvo "razlomilo" liste i uvelo nove pretrage. "Kad im kažemo da sad ima više pacijenata odgovaraju nam da je to zbog novih pretraga", rekla je dr. Kovač.

Također se osvrnula na natječaj Ministarstva iz srpnja kada je na njihovom natječaju za postupke na ramenu i stopalu ugovor dobila Klinika za ortopediju Lovran, koja je državna bolnica. "Oni su ponudili 25 nižu cijenu od ostalih, a budući da su državna bolnica njima HZZO već daje budžet za plaće i troškove bolnice, što znači da im dvostruko plaća za operacije. S druge strane sporno je što je na Nacionalnoj listi čekanja u to vrijeme pisalo da bolnica Lovran već ima 221 pacijenta na listi čekanja s prosjekom od 129 dana čekanja. Pitam se kako je moguće da su dobili ugovor za nove operacije kad nisu "riješili" ni svoje pacijente", rekla je dr. Kovač.

Dodaje kako nema ni logike da je Ministarstvo što se tiče ortopedije raspisalo natječaj za operacije ramena i stopala, kad je prosjek čekanja na njih tri do četiri mjeseca dok u isto vrijeme pacijenti na operaciju kuka čekaju i do pet godina.

Kad bi se kaže, nastavilo dalje pretraživati pojedinačno bolnice i liste svašta bi se dalo pronaći. Marijo Drlje iz Udruge hrvatskih pacijenata kaže kako je stanje sa listama krajne iskomplikirano te da je sustav tako organiziran da se ne može doći do pravih podataka.

"Mi smo Ministarstvu zdravlja uputili osvrt na novu reformu u solidarnom javnom zdravstvenom sustavu (SJZS), koja je počela 1. rujna 2013. godine, a koja nas u najmanju ruku zabrinjava. Želimo da nam odgovore na nekoliko pitanja. Je li ovo reforma po mjeri bogatih građana i novih tajkuna u zdravstvu te miču li se pomalo siromašni i bolesni građani iz javnih bolnica i od dostupnosti specijalističkih pregleda?", rekao je Drlje.

U ime Udruge pita se zašto ova reforma nije stavila ogromne neiskorištene kapacitete u službu oboljelih u cilju smanjenja lista čekanja, nego ih je još više ostavila neiskorištenima. Iz HZZO-a su nam odgovorili da su podaci na Nacionalnoj listi čekanja sveži unutar dana, točnije, da se svakih sat vremena prikupljaju novi podaci.

"Objava liste čekanja bolnica je u nadležnosti svake pojedine bolnice i sadržava detaljnije informacije o pojedinim pacijentima (pod anonimnom oznakom). Što se prikaza na nacionalnim listama tiče, oni se dostavljaju već spomenutim intervalom svakog sata, automatizirano od strane bolničkog informacijskog sustava koji je također u nadležnosti bolnice", stoji u odgovoru HZZO-a. Istoču da je obveza bolnica točne podatke dostavljati i nacionalnom sustavu i objavljivati ih na vlastitim web stranicama.

"Naravno da su pogreške i odstupanja moguća, no HZZO nadzire točnost podataka, obavlja kontrole na terenu, te je više puta upozoravao bolnice na pojedinačne pogreške. Možemo potvrditi da smo takve slučajevе do sada uspješno rješavali", kažu u HZZO-u.

Preneseno: Index.hr, autor: Martina Pauček Šljivak

Obrazovanje i posao

Hrvatska ima 83.800 mladih koji se ne školju i nemaju posao!

Hrvatska ima 83.800 mladih u dobi od 15 do 24 godine koji se ne školju i nemaju posao! Izgubljena generacija narasla je od početka krize 2008. do kraja 2012. za 33,5 tisuća mladih (65%) i jedino je Grčka imala dramatičnije povećanje nezaposlenosti mladih.

Još je teže što oko 20 tisuća tinejdžera, odnosno osam posto mladih u dobi 15 do 19 godina, ne pohađa srednju školu, a nisu ni zaposleni, i s tim se udjelom RH nalazi u gornjem dijelu ljestvice između Rumunjske i Velike Britanije. Najmanji udio tinejdžera do 19 godina izvan škola ima Nizozemska – 1,9 posto, a najveći Bugarska – 13,7 posto.

Najmanje mladih prepuštenih ulici i očaju u dobi do 24 godine ima Nizozemska – 4%, a najviše Bugarska – 21,5%. Hrvatska izgubljena generacija obuhvaća 16,7% od približno petsto milijuna mladih od 15. do 25. godine života. Jedina dobra posljedica krize jest lagano povećanje broja mladih koji nastavljaju školovanje nakon srednje škole i upisuju fakultete.

Do 2008. oko 325 tisuća mladih nalazilo se u nekom obliku formalnog obrazovanja, a na kraju 2012. taj se broj povećao za približno 15 tisuća. Hrvatska se jedino po udjelu mladih koji se školju od 67,8% nalazi među prvih deset članica EU i to na desetom mjestu. Listu predvode Luksemburg i Slovenija (oko 80 posto), a na začelju je Velika Britanija, gdje se školuje polovica mladih u toj dobi, dok ostali uglavnom rade.

Pripremio Ivo Tokić, izvor: Večernji list

Jovanovićev projekt „regionalnog sveučilišta“

Ono o čemu se nakon ovog susreta prestidljivo govorи јest potpis ugovora o suradnji našeg i njihovog fakulteta političkih znanosti.(...) Do ove suradnje zapravo dolazi nakon što je ministar Jovanović sa svojim beogradskim kolegom na dan nogometne utakmice Hrvatska-Srbija, javnosti prezentirao da kreće projekt stvaranja „regionalnog sveučilišta“ što je nakon lex Perković i nasilnog uvođenja cirilice u Vukovar uvjerljivo treći najodiozniji politički projekt ove vlasti. Naime, Hrvatska je ušla u Europsku Uniju i zbog toga jer i svoju znanstvenu suradnju preferira sa Zapadom. Ili ćemo biti u Uniji, a imati zajedničko regionalno sveučilište na Balkanu? No, ako nam djeca i moraju ići van studirati, žele li roditelji da idu u Kragujevac ili u Beč? Po čemu je hrvatski nacionalni i obrazovni interes da umjesto u Beč, Milano ili Berlin naša djeca idu studirati u Beograd, Kragujevac ili Novi Sad? Jer zajedničko regionalno sveučilište će sasvim sigurno stimulirati takvu studentsku razmjenu,to je i smisao priče zar ne? Pita li se netko po čemu bi tamošnji fakulteti mogli biti kvalitetniji za studiranje od bečkih, milanskih ili pariških?(...)

Koji perverzni mozak je to u trenutku kad smo ušli u Uniju, mogao smisliti? Hrvatska jednostavno mora jačati svoju znanost i svoje obrazovanje i u tom smislu suradnju, tijesnu suradnju, sa najboljim europskim fakultetima. Sad kad smo u Uniji to je puno lakše. Ali, pazite perverzije: sad kad smo ušli u Uniju, osim onoga što po crtici članstva u Uniji „moramo“, ne događa se niti se stimulira taj proces većeg povezivanja hrvatskih sveučilišta i onih u Uniji. Ne odlazi Jovanović u Beč, Milano ili Graz na potpis ugovora o suradnji sveučilišta, nego odlazi u Beograd po takav potpis! Premda smo ušli u Uniju ovdje se događa posve obratan proces, povratka studiranja širom Jugoslavije putem ostvarivanja projekta “Regionalnog sveučilišta”???

Pripremio Ivo Tokić, Izvor: Dnevno, autor Tihomir Dujmović

Imate li posao koji koristi svijetu?

Je li vaš posao zaslužan da svijet bude bolje mjesto za život? U istraživanju koje je objavljeno na internetskim stranicama PayScale, radnici koji puno rade, ali ne vjeruju da njihovi poslovi mogu pomoći svijetu, imaju veću tendenciju da se zaposle u prodaji, financijama ili tehnološkom sektoru.

Spomenuti profil ljudi svojim radom ne pomaže ozdravljenju bolesnih, ne pomaže siromašnim ljudima, ne sudjeluju u obrazovanju djece, niti pružaju javne usluge, napominje ekonomistica PayScale, Katie Bardaro. „Umjesto toga, oni rade uniformirane poslove koji pomažu njihovim tvrtkama za generiranje prihoda, bilo to izravno ili ne.

Za takva se zanimanja ne može postići povećanje njihove važnosti, čak i ako tvrtke rade na tome, javnost o ovakvim poslovima ima svoje mišljenje te se ovdje radi o vrijednostima u društvu. Ako je trenutna uloga zaposlenika vrlo niska, poslodavci bi trebali ponuditi druge radne opcije kao što su korporativni sponzorirani volonterski rad. Slijedi lista PayScale-ovih najbolje plaćenih radnih mjesata na kojima radnici ne osjećaju da doprinose svijetu.

Na prvom se mjestu nalazi viši savjetnik sa prosječnom plaćom od 176.900 dolara, ali prema mišljenju zaposlenika na ovom radnom mjestu, svojim doprinosom čine 31 posto za neku društvenu korist. Drugo mjesto zauzima direktor marketinga prodajne divizije sa prosječnom plaćom od 135.400 dolara s postotkom zadovoljstva svojim poslom od 36 posto. Potpredsjednik, prodaja i podrška zauzeli su treće mjesto s 131.600 dolara, ali se i društvena korist za ovaj posao popela na 40 posto.

Na četvrtom mjestu nalazi se Global Account Manager čija prosječna plaća iznosi 130.100 dolara, ali je i korisnost ovog zanimanja za zajednicu tek 23 posto. Tehnički voditelj programa nalazi se na petom mjestu s prosječnom plaćom od 119.700 dolara te korisnošću od 38 posto. Na listi se još našao i korporativni savjetnik, trgovac za energetiku, viši analitičar za sigurnost, konzultanti i slična zanimanja.

Pripremio Ivo Tokić, izvor: Business.hr

Dok se odrasli bave masturbacijom, mladi su nam nepismeni

Potpuno u neskladu sa svojim karakterom i ratobornim stilom javne komunikacije ministar obrazovanja Željko Jovanović odlučio je odustati od dijela spornih odredbi famoznog 4. modula zdravstvenog odgoja hrvatskih učenika, no priča tu ipak neće završiti.

Udruga Vigilare već je najavila da će protiv Jovanovićeva modela zdravstvenog odgoja podnijeti još jednu ustavnu tužbu, a agilni je šef te udruge Vice John Batarello pozvao roditelje da djecu ne puštaju na satove zdravstvenog/spolnog odgoja. Koliko će roditelja to i učiniti, može se samo nagađati, no sasvim je jasno da je o zdravstvenom odgoju konsenzus ili barem kompromis nemoguće postići.

Ako se već ne možemo dogovoriti što bi naša djeca trebala učiti o spolnosti, možemo li se barem dogovoriti što će učiti iz matematike? Jer, u pozadini teških ideoloških bitaka o tome trebaju li osnovnoškolci učiti o masturbaciji ili ne, hrvatski učenici bilježe sve slabije rezultate na osnovnim obrazovnim kriterijima – matematičkoj, čitalačkoj i prirodoslovnoj pismenosti.

Još 2009. objavljeni su rezultati međunarodnog OECD-ova istraživanja o znanju i stupnju obrazovanja 15-godišnjaka – po kojem, primjerice, 40 posto mladih Hrvata ne prolazi osnovnu razinu matematičke pismenosti, a u svim kategorijama zaostaju i po nekoliko vrijednosnih razreda za vršnjacima iz Kine. Znatan broj učenika obuhvaćenih tim istraživanjem danas su 18-godišnjaci koji upravo ulaze na, ovaj put zajedničko europsko tržište rada. S obzirom na rezultate istraživanja, logično se zapitati – s kakvim šansama?

Ipak, da bi se spoznalo da postoji kronična bolest u hrvatskom obrazovnom sustavu, nije potrebno čak ni provoditi opsežna istraživanja. Dovoljna je statistika. U proteklih šest godina broj studenata u Hrvatskoj porastao je sa 152 na 200 tisuća. U Hrvatskoj trenutačno postoji 1300 studijskih programa na 130 visokih učilišta u čak 40-ak gradova. Samo u posljednjih pet godina u Hrvatskoj su otvorena čak 32 visoka učilišta.

Ipak, kakvi su efekti te ekspanzije visokog obrazovanja na domaće tržište rada i ekonomiju? Evidentno je da naša djeca u obrazovnim institucijama ne stječu znanje kakvo im je potrebno da bi konkurirali u današnjoj globaliziranoj ekonomiji i društvu. Ta činjenica, da nam potomci u školama koje skupo plaćamo dobivaju tek jednosmjernu kartu za burzu rada, čini se znatno razumnijim razlogom da ih izvučemo s nastave nego to što će im netko pokazati kako se navlači kondom na bananu.

Nažalost, kolika je svijest o važnosti obrazovanja, može se jasno zaključiti iz posljednjeg Eurobarometra, istraživanja javnog mnijenja građana EU. Čak 76 posto hrvatskih građana smatra da je najveći problem njihove zemlje nezaposlenost, dok je zbog stanja obrazovnog sustava zabrinuto tek jedan posto. Rijetki Hrvati očito pomišljaju da su ta dva problema povezana. Ipak, dok se u Hrvatskoj bije ljudi boj o tome hoće li se djecu podučavati o kontracepciji ili apstinenciji, britanska je vlada predstavila svoju reformu obrazovnih programa. Mali Britanci tako će već s pet godina učiti računat s razlomcima, sa sedam će se upoznati s osnovama računalnog programiranja te osnovama elektrotehnike i elektronike. U srednjim školama pak svi đaci morat će naučiti korištenje 3D printera i laserskih rezača, osnove robotike te implementaciju mikročipova.

– Ovo je revolucija koja je ključna za budućnost Britanije u desetljećima koja dolaze – poručio je na predstavljanju reforme britanski premijer David Cameron. Kakva će biti budućnost Hrvatske? Na to pitanje nitko ne daje odgovor – ni vlast, ni oporba, ni paraklerikalni samoreklameri poput Vice Johna Batarela. U vrijeme dok je popularno pozivati na nacionalne konsenzuse, evo sasvim konkretnog prijedloga političkim strankama, civilnim udrugama, biskupima, sindikatima i poslodavcima. Sjednite i usuglasite se o tome što hrvatski učenici moraju naučiti danas da bi sutra mogli stvarati novu vrijednost. Problem je samo jedan. Definiramo li precizno koja su znanja i vještine nužan sadržaj uspješnog obrazovnog sustava budućnosti, vrlo brzo otkrit će se koji od onih koji o tom sustavu odlučuju tih istih znanja i vještina – nemaju.

Preneseno: Večernji list, autor Marko Biočina

Kakve novosti donosi nova strategija obrazovanja

Vlada je predstavila novu Strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije.

– Ova strategija za nas je jako važna stvar. Ulaganje u znanost i obrazovanje naš je prioritet – rekao je premijer Milanović u uvodnom obraćanju.

Strategiju je predstavio prof. dr. sc. Neven Budak, posebni savjetnik predsjednika Vlade za znanost.

– Strategija je prvi put temeljena na cjeloživotnom obrazovanju. Situacija se mijenja toliko brzo da se moramo brzo i prilagođavati – rekao je Budak.

Neki od ciljeva su kvalitetno obrazovanje svima pod jednakim uvjetima jer je to jedini način za postizanje jednakosti u društvu. Jedan od ciljeva odnosi se na znanost koja doprinosi boljtku društva. Moramo imati koristi od znanosti koju financiramo, kaže Budak.

Sustav cjeloživotnog obrazovanja jedan je od izlaza iz trenutačne situacije jer je potrebna dodatna edukacija nezaposlene radne snage.

– Škola mora razvijati temeljne kompetencije za cjeloživotno učenje. Kurikularna reforma predviđa da se od učenika ne traži samo "bubanje" informacija već da se u školi formiraju kritičko mišljenje, kreativnost, odgovornost....

Najavljeni su i nove metode ocjenjivanja prema kojima o ocjenama učenika neće odlučivati samo profesori.

– Predlažemo da se u školu kreće šest mjeseci ranije te da osnovnoškolsko obrazovanje traje devet godina – rekao je Budak i dodao kako je strategijom predloženo licenciranje nastavnika koji to ne mogu biti ako su se prestali obrazovati izlaskom s fakulteta.

Osnovna će se škola produljiti na devet godina s ciljem povećanja razine obrazovanosti na razini obveznog obrazovanja, radi jačanja društvene kohezije, prevencije društvene isključenosti te realizacije kurikuluma koji osigurava povoljnije preduvjete za stjecanje ključnih kompetencija. Time će se naše osnovno obrazovanje struktorno uskladiti s dominantnim sustavima u Europi, navodi se u strategiji.

Budak je istaknuo da je Bolonjski proces studiranja uveden na brzinu te nije donio željene rezultate pa su potrebne dodatne prilagodbe.

– Predlažemo da se na visoka učilišta uvede sistematizacija radnih mesta tako da je napredovanje moguće samo ako se neko mjesto isprazni – kaže Budak.

– Strategijom se želi unaprijediti studentski standard. Subvencioniramo prehranu svima iako to nekim nije potrebno te bi taj novac trebalo preusmjeriti u subvencioniranje troškova smještaja.

– Promjene koje se predviđaju ovom strategijom ne mogu biti brze – zaključio je Budak.

Ministar Jovanović istaknuo je da je državni proračun samo jedan način ulaganja u znanost te kako se isto očekuje od gospodarskih subjekata.

– Moramo osigurati da poslodavci dobivaju kadrove sa sveučilišta koji će doprinijeti njihovu napretku – rekao je Jovanović.

Savjetnik Budak istaknuo je da bi devetogodišnje obrazovanje u praksi moglo zaživjeti 2018. godine.

Pripremio Ivo Tokić

Business Intelligence, sigurnost, špijunija ... i ostali informacijski stručnjaci

Hrvatska američkim špijunima nije važna

Rusija, Kina, Iran, ali i Europska unija kao entitet, među prioritetima su špijunskog programa američke Nacionalne sigurnosne agencije (NSA), dok Hrvatska po toj klasifikaciji pripada skupini Amerikancima najmanje važnih zemalja, objavio je njemački list Der Spiegel pozivajući se na tajni dokument koji je procurio zahvaljujući zviždaču Edwardu Snowdenu.

U tom dokumentu, sastavljenom u travnju ove godine, navodi se kako su američke tajne službe, kada su u pitanju pojedine zemlje, posebno zainteresirane za elektronski nadzor Kine, Rusije, Irana, Pakistana i Sjeverne Koreje.

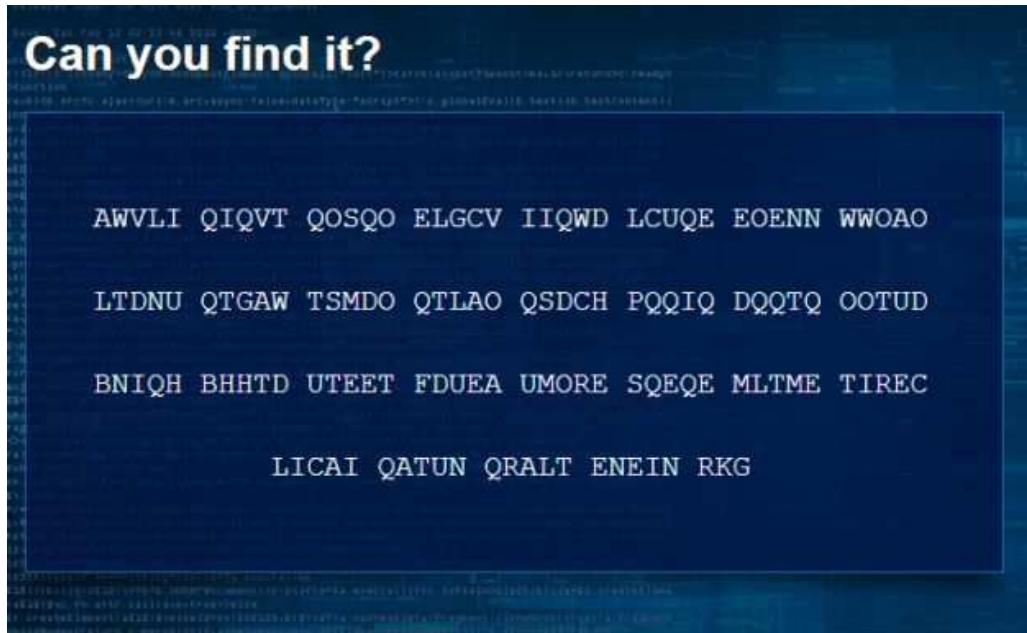

Visoko na listi prioriteta je i EU kao entitet, prenosi Der Spiegel i dodaje kako su američke tajne službe najvišu razinu prioriteta dale prikupljanju podataka o vanjskoj politici EU-a, međunarodnoj trgovini i gospodarskoj stabilnosti zajednice 28 europskih država. Nisu im toliko važne europske nove tehnologije ili energetska sigurnosti, prenosi njemački list.

Kada su u pitanju pojedine zemlje EU-a, Francuska i Njemačka su, primjerice, srednje važne, dok su zemlje poput Hrvatske, Finske ili Danske bile su označene kako gotovo nevažne zemlje za špijuniranje, prema listi na kojoj su Amerikanci svojim ciljevima odredili razinu relevantnosti nadzora na skali od 1 (najviša) do 5 (najniža).

Preneseno: Business.hr

Onaj tko riješi ovu zagonetku može postati novi „cyber-špijun“

U sjedištu britanske Vladine službe za komunikacije GCHQ odlučeno je uz pomoć zagonetke objavljene na internetu pronaći nove ljude koji bi se pridružili njihovu timu "elitnih britanskih cyber špijuna".

Na svojim stranicama objavili "natječaj" za rješavače kodova koji si odgonetavanjem postavljenog mogu osigurati intervju za posao ili pak osvojiti neku od nagrada. Unutar segmenta "Možete li ih pronaći" tako se nalazi niz od 143 slova razlomljenih u skupine od pet i na kraju jednu od tri slova. Razbijanje tog koda odvest će rješavače na cyber "lov na blago" uz pomoć dalnjih tragova koji će ih dovesti do mogućeg cilja - zaposlenja u GCHQ-u. Za rješavanje ove zagonetke natjecatelji imaju šest tjedana.

Glasnogovornica GCHQ-a poručila je: "Složene kodove osmislio je naš tim vrhunskih matematičara. Oni visoko postavljaju letvicu pri traženju zanimljivih, značajnih i kreativnih kandidata koji imaju intelektualnu sposobnost, iako ne nužno i praktično iskustvo i kvalifikacije, da se pridruže GCHQ-u i podrže Vladin projekt nacionalne cyber sigurnosti!".

I iako većini nas izgleda prilično nerješivo, ova zagonetka navodno nije prevelik problem za "rekreativne rješavače". Jedan od vodećih britanskih kriptografa izjavio je naime kako je rješiva za dvije do tri minute, a profesor Nigel Smart s bristolskog sveučilišta dodao je: "Ovo je više rješavanje križaljke nego ozbiljna kriptografija. Ovakvo što nazivamo 'rekreativnom matematikom'".

Više na <https://canyoufindit.co.uk/>

Pripremio Ivo Tokić, izvor Index.hr

SAD pokrenuo 231 cyber napad 2011. godine

Američke obavještajne službe izvele su 231 cyber napad 2011. godine, posebice spram Irana, Rusije, Kine i Sjeverne Koreje, tvrdi Washington Post na temelju dokumenata Edwarda Snowdena.

"Ta otkrića pružaju nove dokaze da sve brojniji 'cyber ratnici' u Obaminoj administraciji zauzimaju informatičke mreže u inozemstvu i ometaju njihov rad", piše Post koji se poziva na dokumente o tajnom proračunu američkih obavještajnih službi kojima ih je opskrbio bivši zaposlenik Agencije za nacionalnu sigurnost Snowden, kojega Washington traži zbog optužbi za špijunažu.

Uz te cyber napade, stručnjaci "se infiltriraju u

strane mreže kako bi ih stavili pod tajni američki nadzor", nastavlja dnevnik, spominjući projekt nazvan GENIE čiji proračun iznosi 652 milijuna dolara. Na taj su način špijunski kompjuterski programi postavljeni "svake godine u desetke tisuća strojeva".

"Do kraja godine GENIE bi trebao kontrolirati najmanje 85.000 softwarea postavljenih u strateški odabrane kompjutere po cijelom svijetu", nasuprot oko 21.000 godine 2008., prema dokumentima koje je konzultirao dnevnik.

"Dokumenti koje je dao Snowden i razgovori s bivšim američkim dužnosnicima daju uvid u kampanju informatičkog upada veću i agresivniju nego što se dosad prepostavljalo", nastavlja dalje Washington Post.

Među 231 cyber napadom vođenom 2011., prema tim dokumentima o proračunu, "gotovo tri četvrtine odnosilo se na ciljeve najveće važnosti, koje nekadašnji dužnosnici identificiraju kao protivnike poput Irana, Rusije, Kine i Sjeverne Koreje ili aktivnosti poput borbe protiv širenja nuklearnog naoružanja", dodaje američki dnevnik.

Preneseno: Business.hr, autor M.M.

Snowdenova otkrića šansa su za primirje u cyber ratu

Otkrića Edwarda Snowdena o američkom nadzoru telekomunikacijskih mreža stvorila su priliku da se pozove na prekid cyber rata, izjavio je visoki dužnosnik UN-a, predsjednik Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU) Hamadounoun Toure.

"Ovo nam nudi priliku, a ja i daljem smatram da moramo izgraditi međusobne mostove", rekao je Toure.

Snowdenove optužbe prema kojima je američka Nacionalna sigurnosna agencija špijunirala brojne korisnike Interneta potaknule su bijes zemalja čiji su korisnici špijunirani, no neki diplomatni mišljenja su da su takve aktivnosti oduvijek bile "javna tajna".

"Vi tvrdite da mi znamo kako sve zemlje to čine. I to je istina. Prije tjedan dana o tome sam razgovarao s jednim veleposlanikom koji mi je kazao: 'Iznenađen sam što su Evropljani iznenađeni, jer svi mi to činimo'. Upravo to mi je kazao. Bio je vrlo iskren", rekao je Toure odgovarajući na pitanje novinara Reutersa.

On se zalaže za sporazum u skladu s kojim bi se države obvezale da će njihovi građani imati siguran pristup Internetu, biti zaštićeni od cyber napada i surađivati s ostalim zemljama na prekidu kriminalnih aktivnosti. Kazao je i kako za već godinama zalaže za svojevrsni cyber sporazum, no dužnosnici mu najčešće odgovaraju kako ne mogu o tome raspravljati te se međusobno optužuju za cyber napade. "Obično se krivi samo jedna zemlja. No sada, nakon Snowdenovih otkrića znamo da se ne radi nužno o jednoj ili dvjema zemljama. Najčešće se optužuju Kina i Rusija, no sada znamo da je riječ o nečemu u što su svi umiješani. Sve vlade rutinski opovrgavaju umiješanost u cyber napade, no nažalost, kako i sami vidite u tijeku je pravi cyber rat", rekao je Toure

Preneseno: Business.hr, autor: I.K.

Skupovi

23. međunarodni arhivski dan

U Trstu u Italiji je 21. i 22. listopada 2013. godine, u organizaciji Državnog arhiva Trsta i Međunarodnog instituta arhivskih znanosti Trst / Maribor održan 23. po redi tradicionalni, godišnji, međunarodni dan.

Skupu je nazočilo cca 150 sudionika i izlagača iz Austrije, Barbadosa, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Češke, Čilea, Grčke, Hrvatske, Indije, Italije, Južne Afrike, Mađarske, Makedonije, Malezije, Njemačke, Poljske, Rumunjske, Rusije, SAD-a, Slovačke, Slovenije, Srbije, Španjolske, Turske i Ukrajine. Predavači iz Hrvatske bili su doc. dr. sc. Živana Heđbeli i dr. sc. Jasna Požgan.

Održano je 48 izlaganja koja su tiskana u dva dijela 23. broja časopisa Atlanti. U čast 80. rođendana Charlesa Kecskemetia, bivšeg glavnog tajnika Međunarodnog arhivskog vijeća, tiskano je posebno izdanje ovogodišnjih Atlanta, s dvadeset i dva rada.

Više na <http://www.iias-trieste-maribor.eu/>

Živana Heđbeli

Autorsko pravo

Zna li policija što je krivotvorina? Nema marke, a vrijede 100 eura?!

Primorsko-goranska policija izvijestila je o pronašlu veće količine robe krivotvorenih robnih marki, točnije 24.720 pari krivotvorenih tenisica. Ne bi to bilo ništa čudno da na njima ne стоји име марке "Desal" или čak niti nema imena robne marke, a takve "lažne starke" se mogu kupiti u gotovo svim dućanima obućom u Hrvatskoj.

Zapljenjena roba bila je namijenjena tržištu Bosne i Hercegovine. Na deklaraciji tereta stajalo je da kontejner sadrži obuću, a deklarirana vrijednost je 46.560 dolara ili nešto više od 260.000 kuna.

Predstavnici tvrtke Converse utvrdili su kako je riječ o krivotvorenim All Star tenisicama njihove tvrtke, i to popularnim "starkama". Po njihovu izračunu, vrijednost jednog para tenisica je oko 100 eura, znači 750 kuna (iako se među obućom nalaze i obične starke kojima je cijena 400-injak kuna), pa bi na tržištu, izračunala je policija, cijena cijelog tereta bi bila čak 18.540.000 kuna.

Na konferenciji za novinare je bilo postavljeno pitanje kako se radi o krivotvorini kad na tenisicama ne piše ime niti jedne robne marke, ili piše marka "Desal". "Starke" s različitim imenima mogu se kupiti u gotovo svakoj hrvatskoj trgovini obućom, pa nije jasno po čemu su ovo krivotvorine.

"Stručnim nalazom ovih tenisica utvrđeno je kako se radi o krivotvorenom proizvodu. Konkretno, krivotvoren je potplat koji svojim specifičnostima upućuju na to je li proizvod original ili krivotvorina", pojasnili su iz policije.

Kako стоји на stranici Stop krivotvorinama i piratstvu, koja je zajednička stranica koordinacijskih tijela za provedbu prava intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj, krivotvorenjem se u kontekstu prava intelektualnog vlasništva naziva izrada proizvoda koji imitiraju originalni proizvod označen žigom na način da na prvi pogled stvaraju dojam da se radi o originalnom proizvodu.

"Krivotvorenim proizvodom u ovom kontekstu smatra se svaki onaj proizvod, uključujući i njegovu ambalažu, koji je bez odobrenja nositelja prava na žig (engl. trademark, u razgovornom jeziku brend, robna marka, zaštitni znak) označen jednakim žigom ili žigom koji se od njega bitno ne razlikuje, i koji time povrjeđuje prava nositelja toga žiga.", objašnjava se na stranici "Stop krivotvorinama i piratstvu".

S obzirom da navedene tenisice nemaju nikakav žig, nikakvu oznaku, osim nekih koji imaju oznaku Desal, nije jasno kako je policija procijenila da se radi o krivotvorini.

Pripremio Ivo Tokić

Iz svijeta knjižnica

Nevidljive knjižnice

Istraživanje (<http://www.csmonitor.com/Books/chapter-and-verse/2013/0909/British-survey-says-62-percent-of-people-lie-about-having-read-classic-books>) koje je nedavno provedeno na uzorku od dvije tisuće ispitanika pokazuje kako više od polovice onih koji lažu da su pročitali neku knjigu radi to iz najjednostavnijeg razloga – da bi ispali pametniji. Netko se možda i ne bi složio s konstatacijom da većina ljudi laže kad je riječ o pročitanim knjigama, no ako ćemo biti iskreni većina je upravo zbog tog razloga to ipak učinila barem jednom, ako ništa onda u školi kad se odgovaraju lektirni naslovi. No, nije potrebno vraćati se u školske klupe kako bi čovjek uhvatio samoga sebe u običnoj laži. Lažu čak i stručnjaci za književnost. Naime, jedno također ne tako staro istraživanje pokazalo je kako mnogi stručnjaci za Joycea nikad nisu pročitali njegovo remek-djelo *Finnegans Wake*. No, za sve to ionako nisu potrebna bilo kakva istraživanja. Ljudi naprosto lažu kad je riječ o knjigama. A tu je, dakako, i Biblja.

***

Ljudi (neki) zaista lažu (nekad) o tome jesu li pročitali neku knjigu. Postoje vjerojatno razlozi zašto tvrde da su pročitali nešto što nisu, ništa neobično jer ponad osobina ličnosti vječno lebdi groza taštine.

U jednoj velikoj zagrebačkoj knjižnici u koju sam došao kako bih posudio knjigu 2666 Roberta Bolaña započeo sam razgovor s bibliotekarom, koji je bez sumnje bio veliki poštovalec ovog romana, ili skupa romana. Bibliotekar je roman 2666 stavio na pijedestal suvremene svjetske književnosti, no nije se zadovoljio samo tom pozitivnom presudom, već je rekao još nešto o ovome djelu. "Duboko vjerujem da će Bolaňov 2666 u budućnosti od Tolstojevog Rata i mira preuzeti štafetu knjige koju će intelektualci najčešće spominjati, bez da su je zaista pročitali." Sudovi tog tipa uvijek se svojom pompoznošću odmah ugnijezde u memoriju primatelja bombastične poruke. No bibliotekar možda nije bio daleko od istine.

U posljednjem, najboljem, romanu iz 2666, pod nazivom *Knjiga o Archimboldiju*, istoimeni protagonist, koji se tad još uvijek zvao Hans Reiter i koji je bio njemački vojnik na istočnom frontu u Drugom svjetskom ratu, otkriva u kući u nekom selu na obali Dnjepr-a, gdje se oporavlja od ranjavanja, memoare mladog avangardnog pjesnika Anskog. Ovaj u svojim zapisima, futurističkom hibridu dnevnika, filozofskih uvida i snoviđenja, u jednom trenutku spominje i Nevidljivu knjižnicu. O tom fenomenu kasnije u knjizi nema spomena i ostaje na čitatelju da sam dođe do odgovora na što je zapravo mislio autor u četvrtoj razini diegesisa, kad je sanjao o Nevidljivoj knjižnici.

S rastom postumne slave Roberta Bolaña zaista su mnogi počeli govoriti o 2666 kao o *magnus opusu* ovog pisca, a protagonist prvog i posljednjeg romana Benno von Archimboldi postao je u književnim krugovima poznat gotovo kao da je riječ o stvarnom autoru. Na internetu se mogu pronaći biografije Archimboldija, o njemu se može čitati i na Wikipediji, a tu su i brojne rasprave o njegovoj književnosti, iako tu književnost zapravo nikad nismo čitali (za razliku od, recimo, Piskarala u remek-djelu Maria Vargasa Llose *Tetka Julia i piskaralo*, čije je tekstove autor inkorporirao u strukturu svog romana, štoviše, učinio ih je ključnim arhitektonskim elementom romana, nosačem koji drži čitavu strukturu, i koji kad se počinje raspadati povlači sa sobom čitav roman). Kod Bolaña nema ništa od romana unutar romana, no spominju se zato brojna Archimboldijeva djela. Tu su romani i zbirke priča *D'Arsonval, Mitzijevo blago, Vrt, Bifurcaria bifurcata, Kožna maska, Europske rijeke, Naslijede,*

Savršenstvo željeznice, Sveti Toma, Na dnu Berlina, Sljepica, Bitzius... U Knjizi o kritičarima i knjizi o Archimboldiju o tome kakvi su zapravo ti romani ne saznajemo mnogo, no ipak saznajemo nešto. Saznajemo koliko je zapravo duga granica između književnog teksta i onoga što ide u skup biografije, a što zapravo samo smeta. Roman nas zove da razmišljamo o prirodi čitanja, odnosno laganja, odnosno privida, što je ono što obavlja Bolaňovo petoknjizje i što je čitatelj pozvan uklanjati putem kao lovac paučinu s lica kad hoda slavonskom šumom u ljepljivo praskozorje.

***

Postoje knjige za koje kažemo da smo ih pročitali, iako nismo, kao i one koje bismo voljeli pročitati da postoje, odnosno da nisu predmet fikcije. A takve su knjige na jednome mjestu okupili autori Levi Stahl i Ed Park, koji su razna fiktivna djela pobojali u svom blogu koji se zove upravo *Nevidljiva knjižnica* (<http://invislib.blogspot.com/>).

Bilo bi dobro vidjeti deset djela koje bi čitatelji najradije pročitali s liste knjiga nevidljive knjižnice, no u međuvremenu možemo ponuditi samo listu deset djela kojima se ljudi najčešće razbacuju bez da su ih zapravo pročitali. Evo liste:

1. 1984, George Orwell (26% ispitanika)
2. Rat i mir, Lav Nikolajević Tolstoy (19%)
3. Velika očekivanja, Charles Dickens (18%)
4. Lovac u žitu, J.D. Salinger (15%)
5. Put do Indije, EM Forster (12%)
6. Gospodar prstenova, JRR Tolkien (11%)
7. Ubiti pticu rugalicu, Harper Lee (10%)
8. Zločin i kazna, Fjodor Mihajlovič Dostoevsky (8%)
9. Ponos i predrasude, Jane Austen (8%)
10. Jane Eyre, Charlotte Bronte (5%)

Preneseno: Booksa.hr, autor: Neven Svilar
<http://www.booksa.hr/kolumne/nevidljive-knjiznice>

Nitko ih nije htio u Vrgorcu

Nešto više od pedesetak starih knjiga u kojima se spominje Josip Broz Tito, NOB, Edvard Kardelj... završilo je na vrgoračkom deponiju smeća Ajdanovac. Prof. Ante Sušac, ravnatelj Gradske knjižnice u Vrgorcu, tvrdi da nije riječ ni o kakvoj ideološkoj čistki nepodobnih knjiga, ali se i slaže da knjigama nije mjesto na smetlištu bez obzira koje teme obrađivale.

- Dvadeset puta sam zvao "Uniju papir" i kazao im da imam u knjižnici dosta knjiga za otpis, koje je uništila vlaga. Međutim, oni su odbili uzeti te knjige kao stari papir. Onda sam zvao komunalce da oni smjestite te knjige na mjestima gdje spremaju papir, no oni su mi poručili da nemaju prostora za to. I meni nije ništa

preostalo nego da ih ponovno pozovem kako bih nekako maknuo te knjige, koje su bile uništene od vlage i plijesni, a zauzimale su mi prostor u knjižnici. Poslije toga su komunalci došli jedan dan s kamionom i odvezli ih na smetlište - kazao je Sušac.

- Ma da se radilo i o djelima koja su veličala Antu Pavelića, ili bilo koga drugog, ja bih ih isto bacio jer su knjige bile za otpis i potpuno uništene. Nalazile su se u prostorijama koje su prokišnjavale. Mi smo sad taj dio knjižnice renovirali i tu smjestili enciklopedije i rječnike, koje traže studenti i srednjoškolci. Dao sam prednost stručnoj literaturi u odnosu na knjige iz šezdesetih koje su u knjižnicu dopremane u metrima - istaknuo je Sušac.

Pripremio Ivo Tokić, autor Mate Primorac

Iz svijeta muzeja

Potrošili smo 50 milijuna kuna na muzej i pustili da zaraste u korov

Stakleno-ciglena građevina Muzeja vučedolske kulture, doslovno ukopana u zemlju, dovršena je prije otprilike godinu dana. Bez imalo dileme, s arhitektonskog se gledišta može uvrstiti među najbolje muzejske građevine koje postoje u Hrvatskoj.

No, Muzej nije službeno otvoren jer nije bilo novca za dovršenje njegova stalnog postava. Kako neslužbeno doznajemo, u cijeli je ovaj projekt dosad uloženo 50 milijuna kuna, a potrebno je naći još 15 milijuna kuna za njegov dovršetak.

Kako je muzej već dvanaest mjeseci prazan i radovi su stali, korov je već počeo rasti.

- Ideja je, takoreći, bila da muzej gotovo izvana i ne postoji, da se ne nameće, da postane dijelom prirode. Klasična bi muzejska građevina posve pojela okolinu, ne bi se dobro uklopila - kaže autor arhitekt Goran Rako. Vučedolski je muzej načinjen od niza rampi što vode do vrha na kojem su svojedobno bili i najvažniji pronalasci. Vučedol se, naime, nalazio na vrhu brijege kako bi se mogao braniti kao tvrđava, u potpunosti zatvoren palisadama.

Arhitektica Vanja Ilić, koja je nedavno osvojila arhitektonsku nagradu "Bernardo Bernardi" za uređenje interijera dućana Donassy, već ima gotov projekt. Zamišljeno je da je interijer u potpunosti taman, dok su osvijetljeni jedino artefakti iz Vučedola. Postav je rađen u suradnji s arheologom Aleksandrom Durmanom, Ružom Marić iz Gradskog muzeja Vukovar te nizom ostalih stručnjaka. A privremeni je ravnatelj Muzeja vučedolske kulture Dražen Alerić.

U postavu će biti rekonstrukcija svakodnevnog života iz razdoblja Vučedola, rekonstruirani su, primjerice, kola i čamac od debla hrasta, izložiti će se i najstariji europski kalendar koji je pronađen na lokaciji, ali i akvarij s ribama iz Dunava, i još mnoštvo toga...

Vesna Jurić Bulatović, pomoćnica ministricе kulture, na upit o daljnjoj sudbini muzeja napominje kako je on dio šireg projekta "Vukovar - Ilok - Vučedol" Razvojnog vijeća Europe i hrvatske Vlade. Budući da je u planu i turističko oživljavanje cijelog područja, projekt dovršavaju u suradnji s Ministarstvom turizma.

Krajem srpnja u Ministarstvu kulture se razgovaralo o potencijalu kulturne baštine u ovom dijelu Hrvatske, i to na mnogim lokacijama: Ilok, Vukovar, Vučedol, Osijek, Vinkovci...

- Predviđeno je da se Muzej vučedolske kulture i Arheološko-turistički park vučedolske kulture u tom smislu pozicioniraju kao generatori razvoja cijelog područja - navodi Vesna Jurić Bulatović.

No, kada će se konkretno nastaviti projekt Muzeja vučedolske kulture, nije poznato

Pripremio Ivo Tokić, izvor: Jutarnji list, autor Patricia Kiš

Poštanski sandučić za komentare i prijedloge čitatelja

Poštovani čitatelji,

e-mail adresa uredništva: ivo.tokic@ina.hr

Želimo čuti što mislite o našem glasilu, vaše prijedloge čega bi trebalo biti više, a čega manje, kako bi nam pomogli da budemo korisniji.

Uredništvo

HID-Drobilica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: dr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, dr.sc.Daniela Sraga, mr.sc. Irena Pilaš

HID

Knjižnica IRB, Bijenička 54, 10000 Zagreb, Hrvatska

<http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285